تجهیز د روزنې په پرتله ډېر مهم دی

په ګډون د ناټو ځینې غړي هیوادونه به افغان ځواکونو ته تجهیزات برابروي، چې په دوی کې هلي کاپټري او زره والګوته شامل دي. د افغان ځواکونو تمویل او تجهیز ترڅنګ ډېر مهم دي، چې موږ دغه ژمنه ... کې وکړه. یوه اوونۍ وروسته چې د ۲۰۱۶ کال د جنوري میاشتې په لومړۍ نېټه ... افغانستان کې د ټینګ ملاتړ په نوم نوی ماموریت پیلوي، چې له مخې به یې ۱۲ زره بهرني سرتیري په افغانستان کې پاته کېږي او افغان ځواکونو ته به روزنه او مشوره ورکوي. د ناټو ملکي استازي وایي، تر اوسه پرېکړه نه ده شوې، چې نوی ماموریت به یې څو کاله دوام وکړي. د ناټو دغه چارواکي وایي، په اصولو کې د نوي دغه ماموریت په بشپړه توګه غیر پوځي دی او پاته کېدونکي عسکر به یې په جګړه کې برخه نه اخلي. خو د ځینو راپورونو په اساس په افغانستان کې پاتې کېدونکي امریکایي ځواکونه کولای شي، د افغان حکومت په غوښتنه او مشوره په پوځي عملیاتو کې هم برخه واخلي. د ناټو ملکي استازي په داسې حال کې د افغان ځواکونو په تجهیز ټینګار کوي، چې په دې وروستیو کې د حکومت د وسله والو مخالفینو فعالیتونه زیات شوي او د کول په ...

Ketabton.com

۲ وروسته امریکا خپلسري عملیات نه شي کولای

... چې د امریکا د دفاع وزارت چارواکو ویلي، چې یوازې هغه طالبان به په نښه کوي، چې دوی او افغان ځواکونو ته ګواښ وي

راډیوګانو ویلي: له ۲۰۱۴ کال وروسته امریکا په افغانستان کې خپل سري عملیات نه شي کولای. ښاغلي وزیري زیاته کړه، د افغان ځواکونو په غوښتنه امریکایي سرتیري په جګړه

ځواکونه عملیات کوي ممکن دا چې که له ۲۰۱۴ کال وروسته د بهرنیانو ځواکونه په افغانستان کې هم وي، که چېرې افغان ځواکونه ورته ضرورت ولري، دوی به مرسته

د کورني او بهرني سیاست ښنې

سرمقاله
د ترهګرۍ او اورپکۍ پرضد د درېدو سخته اړتیا

یوه اوونۍ وړاندې، تېره سې شنبې، په پېښور کې پر یوه ښوونځي اور لرګرو ولګه پیر برید تر سره کړ، چې په لرګي یې څه ناڅه ۱۵۰ کسان ووژل شول، چې له ۱۳۰ ډېر یې د ښوونځي زده کوونکي وو او بریدګر هم له سخته یورل شول، دا برید لکه په شته اسمان تندر و او پاکستان د ۲۰۰۱ کال د سپټمبر د هغه برید لړونډي وباله، چې پر امریکا تر سره شو او په کې ناڅه ډرې زره کسان ووژل شول، د پېښور دا برید افغان حکومت په سختو ټکو سره وغانده، په اصل کې د دغه برید د قربانیانو له کورنیو سره تول دردمن دي په تېره بیا افغانان، چې د دا ډول ترهګرۍ قربانیان دي. دا برید پر هغه ورځ تر سره کېږي، چې افغان ولسمشر محمد اشرف غني پکتیکا ته غي او د دغه ولایت په یحیی خېلو کې د هغه ترهګر برید له قربانیانو سره همښرنکې کوي، چې څه موده وړاندې د والیبال پر لوبو وشو او سلګونو کسانو ته یې مرګ ژوبله واړوله، د هغه برید ټول قربانیان ملکي وګړي په تېره بیا ماشومان وو، بل دا چې پر کونړ څه ناڅه درې زره وسله وال یرغل کوي، چې له قبایلي سیمو یې را اوښتي دي، اوس د کونړ دانګام له سخت مقاومت سره مخ ده. د پېښور له برېده یوه ورځ وروسته د پاکستان د پوځي، استخباراتي او ډیپلوماتیک مشران په ناڅاپي سفر کابل ته راغلل او له ولسمشر محمد اشرف غني او په کابل کې د ناټو له مېشت عمومي قوماندان سره یې وکتل، داسې ویل کېږي، چې هغوی داسې مدارک وړاندې کړي، چې ګني دا برید له افغانستانه پلان شوی، خو داسې نه ده، بلکې افغانستان تر دې معتبر اسناد په لاس کې لري، چې پر افغانستان ټول بریدونه له ډیورنډ کرښې پورې غاړه کې پلانېږي او د حقاني شبکې په څېر دګنو ترهګرو او اورپکو ډلو تر شا بېلابېلې شبکې او ډلې ولاړې دي، خو په پېښور کې پر ښوونځي د برید پړه پاکستاني طالبانو پر غاړه اخیستې ده. دا برید بیایي د پاکستان له ډېرو تاریخي پېښو سره هم تړاو ولري، نو پاکستاني چارواکي باید د دغه برید تر شا لاسونه بربنډ کړي لومړۍ باید پلټنه وشي، چې په هغه ورځ د دغه ښوونځي، چې په کې د پوځیان زامن پر زده کړو بوخت وو، کوم اداري کسان، ښوونکي او زده کوونکي غیر حاضر وو آیا کوم دا ډول کسان او زده کوونکي ناروغان وو آیا کوم دا ډول کسان او زده کوونکي د اپنډیکس او یا نورو ورته عادي ناروغیو په پلمه یوه یا دوې درې ورځې مخکې عملیات شوي وو آیا دا پلټنې بیایي د برید تر شا د ډېر لاسونه بربنډ کړي. د برید نور اړخونه هم د اندېښنې وړ دي، ځکه سینديان او بلوڅان عملاً له پنجابه ارادي غواړي او قرباني ورکوي، ځکه د کراچۍ او ګوادر بندرونو د عوایدو غوښه برخه پنجابیان وړي او د بلوچستان پر زېرمو هم له پنجاب سره سخت اختلافونه دي، که دا برید د سپټمبر د یوولسمې لړونډي ګڼل کېږي، چې د امریکا په څېر به پاکستان هم تړې پر افغانستان په خاتګړې توګه کونړ د برید پلمه تر لاسه کړي، نو ستره تېروته کوي، کونړ د افغانستان لپاره ډېر مهم دی او چا ته به اجازه ورنه کړي، چې لاندې یې کړي او په دا ډول پلمو په افغانستان کې نیابتي جګړې رواني وساتي. مور دا برید چې تر شایې استخباراتي لاسونه دي په کلکه غندو، خو له پاکستانه غواړو، چې د هغې ترهګرۍ او اورپکۍ پرضد ګامونه پورته کړي، چې په دا ډول بریدونو یې پاکستان، افغانستان، سیمې او نړۍ ته ګواښونه را ولاړ کړي دي.

د افغان حکومت رسمي وېبپاڼو بریدونه د سختې اندېښنې وړ دي

ریپوټونه وایي، چې د افغان حکومت ګڼې رسمي وېبپاڼې تر بهرني یرغل لاندې دي، د افغان حکومت پر څو وېبپاڼو لکه د بهرنیو چارو، مالیې، پوهنې، سوداګرۍ او صنایعو، عدلیې او د ښځو د چارو وزارتونو پر وېبپاڼو او ان د مخابراتو پر وزارت د انټرنېټي غلو له خوا یرغلونه شوي دي. د انټرنېټي امنیت یوه امریکایي اداره وایي چې د افغانستان د حکومت رسمي وېبپاڼې وراتګاري سافټ ویرونه یا مال ویرونه لري. په امریکا کې د معلوماتي ټکنالوژۍ د امنیت یا سایبر سیکورټي یوه څېړنیزه اداره وایي چې د افغانستان د حکومت په ګڼ شمېر رسمي وېبپاڼو کې یې داسې مضر سافټ ویرونه موندلي چې ښایي سرچینه یې په چین کې وي. «تریټ کونکټ» Threat Connect چې مرکز یې په امریکا کې دی؛ وایي، د دې ټولنې څېړونکو تېره اوونۍ د افغان حکومت د څو ادارو په رسمي وېبپاڼو کې بو وایروس وهلې فایل وموند. تریټ کونکټ وایي چې افغان حکومت د دغه مضرو سافټ

ویرونو د مخنیوي لپاره هېڅ راز انتي وایروس پروګرام نه لري. د دې ټولنې د استخباراتي څېړنو د برخې مشر «رګ بارګر» Rich Barger وایي: دا د هغو حملو لړۍ ده چې سږکال یوه بل امنیتي شرکت وموندله او هغه یې د چین د استخباراتو کمپاین وباله. بارګر رویټرز خبري آژانس ته ویلي؛ د افغان حکومت د رسمي وېبپاڼو له لارې د جاوا سافټ ویر په وسیله وروستۍ حمله د ډسمبر په شپاړسمه په هغه ورځ وشوه چې د چین صدراعظم لي کېکیانګ د افغان حکومت له اجرائیه مشر عبدالله عبدالله سره په فراقستان کې وکتل. ویل کېږي، چې ښایي د چین استخبارات غواړي د افغان حکومت د معتبرو وېبپاڼو له لارې د دې وراتګارو سافټ ویرونو په وسیله پر نړیوالو اهدافو حملې وکړي. د مخابراتو او معلوماتي ټکنالوژۍ وزارت هم دا بریدونه تایید کړي دي، دغه وزارت هم پر یو شمېر دولتي وېبپاڼو د انټرنېټي بریدونو خبر ورکړی دی. ددغه وزارت وياند نصرت الله رحیمي ویلي، چې لوبو نړیوالو هکرانو د تېر ډسمبر پر نولسمه د افغانستان

پر مجازي فضاء برید کړی، او هغه یوه دوتنه (فایل) یې ګډوډ کړی، چې د افغانستان د وېبپاڼو د چلولو لپاره ګټه ترې اخیستل کېده. ښاغلي رحیمي وویل: په دغه برید کې د مخابراتو وزارت د معلوماتو مرکز په ټپه شوي و، خو د وزارت مسلکي چارواکو په ۲۴ ساعتونو کې د برید مخه ونیوه. د مخابراتو او ټکنالوژۍ وزارت په داسې حال کې د دغه خبر پخلی کوي، چې دغه وزارت په تېرو څه باندې لسو کلونو کې د پام وړ خدمتونه تر سره کړي او لوی بریاوې یې ترلې دي، خو پوښتنه دا ده، چې هغوی ولې وروسته له هغه دا خبر خپور کړ، چې یوه امریکایي انټرنېټي شرکت د افغانستان د مجازي فضاء سیستم کمزوری وباله، او ووېل چې هکرانو ددغه هېواد د دولتي وېبپاڼو په ګډوډولو سره چلېځ سیستمونه ګډوډ کړي دي. له دې وړاندې دا وزارت ابله خپلې بریاوې ستایلې او خبر خپرت و، خو د افغانستان د مخابراتو وزارت د معلوماتي ټکنالوژۍ یوه محکمې مامور محمد زبیر ورسحي ویلي، تېرې درې کاله مخکې یې د افغانستان د مجازي فضايي سیستم په امنیت کې د

ځینو نیمګړتیاوو په اړه د مخابراتو وزارت ته خبر ورکړی و، چې لن هکرانو له دغو نیمګړتیاوو په ګټې اخیستو سره دولتي سیستمونه ګډوډ کړي دي. خپرونه وایي، چې ښاغلي ورسحي دا هم ویلي، چې په دا ډول بریدونو کې هکران چلېځو سیستمونو (Operating systems) ته ککړې دوتنې (فایلونه) ورننباسي، چې په مټ یې بیا د کاروونکو شخصي معلومات تر لاسه کولی شي. هغه وایي، د افغانستان د مجازي فضاء ټول ورونه پرانیستي دي او دولتي ستونه، لکه د وزیرانو کمپیوټرونه، ددوی بریښنالیکونه او د ارګ سوتګرونه (کمپیوټرونه) هم د دغه ډول بریدونو ښکار کېدای شي. پر همدې مهال، د مخابراتو وزارت وایي، د افغانستان د مجازي فضاء د خوندي ساتلو لپاره سلګونه زره ډالر لګول شوي چې دغه هېواد د اړتیا په وخت کې د انټرنېټي بریدونو د مخنیوي لپاره تر ځپله وسه له ټکنالوژۍ ګټه اخلي، خو هر ډول برید شنډولی شي. دلته ستونزه څه ده او څوک د دغو بریدونو د مخنیوي لپاره مامور دي ؟ منو، چې په نړۍ کې سټر

هدایت الله نوري

قدرتونه لکه چین، شمالي کوریا او ان تر دې، چې امریکا هم تر دغو بریدونو لاندې راتلای شي، خو که ستونزه مالومه وي او درې کاله وړاندې د ستونزې په اړه خبرداری ورکول کېږي، خو په اړه اقدام نه کېږي، نو په رښتیا، چې دا د سترې اندېښنې وړ مسئله ده. دا بریدونه د سختې اندېښنې وړ مسئله ده، ښایي د حکومت ګڼ مالومات، ارقام او پټ اسناد د دغو بریدونو ښکار شوي وي، چې جبرانول یې ګران تمامېږي، ښایي په دې کې استخباراتي تاړونه، د امنیت پلانونه او ګڼ نور پلانونه هم شامل وي، که د دغو بریدونو مخنیوی ونه شي، نو ښایي د دولت ګڼ مدارک او اسناد تر یرغل لاندې راشي او یا هم غلا شي، دا اسناد ښایي د وراتګارو لاس ته ولېږي، هغوی، چې افغان ولس یې تر هر راز ترهګر برید لاندې راوستی او په تېره بیا په دې وروستیو کې یې دا ډول بریدونو ته زورور کړی دی، نو په کار ده، چې د افغانستان نوی حکومت د سایبر امنیت ته جدي پاملرنه وکړي. په تېره بیا د مخابراتو او ټکنالوژۍ وزارت په دې کې ځپل مسوولیت په ښه توګه تر سره کړي.

له افغانستان سره د نړیوالې ټولنې له پوځي او انکشافي مرستو دې په پوره شفافیت کار واخیستل شي

داچې له افغانستان سره دغوځ ملاتړ، ترشعار لاندې دناتو په غونډه کې، اوهمدارنګه ترڅنګ یې دافغانستان په اړه دلندن په نړیوال کنفرانس کې مرستندویو هېوادونو له ۲۰۱۴ زېږدیز کال څخه وروسته له افغانستان څخه دامریکې، ناټو او ایساف دځواکونو له وتلو وروسته دځلورو کلونو پاره له افغانستان سره دمرستندویو هېوادونو دڅه دپاسه دوه دیرشو ملیاردو امریکایي ډالرو دپوځي اوپراختیایي مرستولو ژمنو دنازه کولو اودوام سره بیا هوکړې وشوې

اوداګېزه شوه چې د۲۰۱۵ زېږدیز کال له پیل څخه تر ۲۰۲۴ زېږدیز کاله پورې به دېدلون په لسیزه کې دافغانستان دهراړخیز اقتصادي او امنیتي پرمختګ له پاره دنړۍ دمرستندویو هېوادونومرستې دوام وکړي اوهم په ورسره جوخت هڅه اوهاندوشي چې په دغه هېواد افغانستان کې دترهګرو او پرهڅوي پورې دتړلو ترورستي ډلو دېلتې شونو جرړې داسې و چې شي چې ترهګر بیا په افغانستان کې سرراپورته نه کړي اوبیا په دغه هېواد کې خالي جوړې نه کړي اوبیا نه دې خلیه

دسپټمبر دمیاشتې دیوولسمې نېټې په څېر دنورو بوګنوونکو اوزړه دردوونکو پېښو لامل ونه ګرځي اوبیا نړۍ ونه لړزوي دلندن اوناتو ددغو دواړو

نړیوالو اقتصادي اوامنیتي غونډو دېرخه والو مرستندویو هېوادونواونړیوالو سازمانونواستازو دافغانستان له جمهور رییس محمداشرف غني څخه په کلکه

پرتمین همت یار

دغه غوښتنه وکړه چې دافغانستان داقتصادي اوامنیتي چارو دپرمخ بیولو له پاره دې دنړۍ دمرستندویو هېوادونو دمرستو دلګولو په برخه کې له پوره شفافیت او صداقت څخه کار واخلي اوهیڅ ډول سپین سرګو، سرزوروواوحیلرو زوروواکانو، لوټماراتو، دقدرت ډګدي، او پسولیوتیانو اوساماراتوته دې دا اجازه ورنه کړي چې له دې وروسته له افغانستان سره دنړۍ دمرستندویو ۷مخ

په افغانستان کې د ایساف ځواکونو مرستیال تورن جنرال کارستن یاکوبسون له دویچه ویلې سره په مرکه کې

افغانان خپلې لاس ته راوړنې د طالبانو په رژیم نه بدلوي

د ۲۰۱۴م کال د ډسمبر په پای کې د نړیوالو ځواکونو جنګي ماموریت پای ته رسېږي. د ایساف د قوماندان مرستیال، تورن جنرال کارستن یاکوبسون له دویچه ویلې سره په ځانګړې مرکه کې د تېرو ۱۳ کلونو ارزونه وړاندې کړه.

دویچه ویله ښاغلي یاکوبسون، له نن څخه ۱۳ کاله مخکې د طالبانو رژیم د امریکا متحده ایالاتو تر سختو هوايي بمبارۍ وروسته نسکور شو اوس بیاهم کابو هره ورځ د طالبانو د حملو شاهدان یو. فکر کوئ چې رښتیا هم ناټو به په زره خپل جنګي ماموریت پای ته رسوي؟

یاکوبسون د ناټو جنګي ماموریت په حقیقت کې په ۲۰۱۳ کال کې تر ډېره کچې افغان امنیتي ځواکونو ته د امنیتي مسوولیت د انتقال په موده کې وسپارل شو. د افغانستان امنیتي ځواکونو سږ کال د ولسمشرۍ د ټاکنو او د هغو د نتایجو د حسابونو په وخت کې د څه د پاسه ۹۰ سلنه پوځي عملیاتو مشري په غاړه درلوده. په دې برخه کې البته هغوی تر یوې کچې د ناټو له ملاتړ څخه هم برخمن وو، خو وروسته له دې به دغه مرستې په پوځي سلا مشورو او د افغانستان د امنیتي ارګانونو له مشرۍ څخه ملاتړ پورې محدودې شي. زه خوشبین یم چې د افغانستان وسلوال پوځ په داسې وضعیت کې دی چې په خپل هېواد کې امنیتي مسوولیت په غاړه واخلي او د هغه ضمانت وکړي. دوی به

دوو فصلونو کې دغه آزموینه وکړه البته موږ په یو نوي ماموریت کې له یوې نوې دندې سره دلته پاتې کېږو او له هغوی سره مرسته کوو.

دویچه ویله د ۱۹۸۰مې لسیزې په پای کې کله چې پخوانی شوروي اتحاد خپل پوځونه له افغانستان څخه وایستل، د هغه وخت د نجیب الله رژیم وکړای شول چې پواځې دوه درې کاله د یاغیانو په وړاندې مقاومت وکړي. د هغه له نسکورېدو سره په افغانستان کې کورنۍ جګړه پیل شوه؟ عام افغانان اندېښنه لري چې دوه کاله وروسته د ناټو او متحده ایالاتو د ځواکونو له وتلو څخه وروسته به دغه تاریخ بیا تکرار شي. تاسې دغه اندېښنه تر کومه خایه پر ځای ګڼئ؟

یاکوبسون اوسنی وضعیت له هغه وضعیت سره چې شوروي اتحاد خپل پوځونه وایستل هیڅکله د پرتله کېدو وړ نه دی. په هغه وخت کې چې د شوروي د پوځونو پر ضد مقاومت روان و، په افغانستان کې هغسې یو رژیم واکمن و چې د اشغالي ځواک له خوا قدرت ته رسول شوی و او دغه رژیم په دې وجه ژوندي پاتې نه شو چې د ځنګنو لپاره د ملنو وړ نه و. دا د خونړۍ کورنۍ جګړې سبب شو. خو نن په بشپړه توګه بل ډول وضعیت لرو

نړیوالې ټولنې په پوره زیار سره د افغانستان وسلوال پوځ وروزه او هغه یې په وسلو سمبال کړ. په نتیجه کې افغان امنیتي ځواکونه وتوانېدل چې له خپلې دیموکراتیکې پروسې سره ملګرتیا وکړي او د یاغیانو د خوښې پر خلاف په پوره بریالیتوب سره د ټاکنو

امنیت خوندي وساتي. موږ په همدې تېر دوبي کې د افغانستان په تاریخ کې د لومړي ځل لپاره له یو منتخب ولسمشر څخه بل منتخب ولسمشر ته د قدرت د لېږد شاهدان وو. که څېرې سرې اوسني آسونیز وضعیت او پرمختګ ته نظر واچوئ، نو دا په بشپړه توګه د شوروي د ځواکونو له وتلو سره توپیر لري. مهمه دا ده چې اوس موږ د پخوا په پرتله په افغانستان کې نسبتاً یو با ثباته وضعیت لرو، دلته

یو با ثباته حکومت شته چې د ودې په حال کې دی او د دې توان لري چې افغانستان په اقتصادي، امنیتي او په سیمه کې د همکارۍ په برخو کې رهبري کړي او بریالیتوب ته یې ورسوي.

دویچه ویله ناټو څرنګه کولای شي چې دغه لاس ته راوړنې چې تاسې یې

یادونه وکړه د عراق په څېر بیرته له خاورو او ایرو سره برابرې نه شي؟

یاکوبسون کوم بریالیتوبونه چې ما ترې یادونه وکړه هغه د حساب وړ ارقام دي. خصوصاً پواځې د امنیتي ځواکونو د روزنې او بریالیتوبونو چې شمېر یې ۳۵۰ زرو ته رسېږي، له محسوسېدونې په ټول هېواد کې په مختلفو برخو کې پرمختګونه لیدل کېږي: د ښوونځيو تاسیساتو جوړول، د روغتیا مرکزونو او د روغتیایي خدماتو پراخوالی.

سربېره پر دې د خلکو د ژوند په سطحه کې هم بدلون راغلی او د مړینې کچه راټیټه شوې ده، څرنګه چې اوسط عمر له ۴۸ څخه اوس ۶۳ ته لوړ شوی دی. دا نه یواځې د روغتیایي خدمتونو له پرمختګ څخه بلکه د ژوند د شرایطو له ښه کېدو څخه ښودنه کوي. دا ټولې هغه لاس ته راوړنې دي چې په یقین سره افغانان یې نه غواړي چې له خطر سره مخامخ شي. تاسې به ډېر لږ افغانان پیدا کړئ چې د طالبانو د رژیم د اعادې په لټه کې وي. ځکه ټولو هغو خلکو چې د لومړي رژیم تر واکمنۍ لاندې دلته ژوند کړی دی، پوهېږي چې په هغه وخت کې څه تېر شول.

له دې وروسته هم په ځینو برخو کې البته د ناټو مرستو ته اړتیا شته. په خاصه توګه د امنیتي ځواکونو د روزنې، سازمان ورکولو، رهبرۍ او د پوځي تجهیزاتو د اکمال په برخو کې. دا ټول د نوي «ټینګرڅ ملاتړ» ماموریت مهمې دندې دي، چې په وزارتونو او د رهبرۍ په نورو ارګانونو کې تر لاس لاندې نیول کېږي.

دویچه ویله ناټو له نوي ماموریت څخه یادونه وکړه. د افغان امنیتي ځواکونو د روزنې په پروسه کې د «داخلي حملو» یا په اصطلاح «د دوست او دښمن له بریدونو» سره د افغانانو او د هغوی د

نړیوالو متحدینو ترمنځ اعتماد ته سخت تاوان ورسید. د بېلګې په توګه څو میاشتې مخکې د کابل په یوې پوځي اکاډمۍ کې یو افغان سرتېري یو امریکایي جنرال ووژاه او یو آلماني جنرال یې ټپي کړ. د داسې یو پس منظر په پام کې نیولو سره په نوي «ټینګرڅ ملاتړ» ماموریت کې څرنګه د اعتماد وړ همکاري ممکنه ده؟

یاکوبسون جنرال هیرولډ ګرین چې د اګست په پیل کې موږ له لاسه ورکړ، زما یو شخصي ملګری و. زه د هغه وخت په وضعیت ډېره په خبر یم. ځکه زه ځپله هم په دنده کې وم. په ۲۰۱۱ او ۲۰۱۲ کلونو کې رښتیا هم «داخلي حملې» یا «دوست دښمن» نومي بریدونه د اندېښنې وړ موضوع وه. له ۲۰۱۲ کال څخه را په دې خوا موږ په یو ګڼ شمېر تدابیرو لاس پورې کړ. نه یواځې موږ بلکې افغانانو هم دا ډول بریدونه اوس کم شوي دي.

د افغانستان په پوځي اکاډمۍ کې لومړۍ پېښه یوه استثناء وه. دا د جون د میاشتې او زما د دندې له پیل څخه را په دې خوا یواځنۍ پېښه ده چې، ادعا نه شوه. دا ډول بریدونه البته اصلي ګواښونه نه دي. اصلي ګواښونه چې د انسان زړه رېږدوي، هغه دي چې طالبان یې په ټېټو سترګو، په قصدي او هدفي توګه پر افغانانو کوي، څرنګه چې په دې تېرو څو ورځو کې موږ

شاهدان یو.

دویچه ویله ناټو د افغانستان له پوځي ماموریت څخه د یو بل ماموریت او یا د راتلونکو نړیوالو ماموریتونو لپاره څه درس اخیستي دي؟

یاکوبسون د دې ماموریت مهم اړخ دا دی چې: دوه ماموریتونه هیڅکله یو بل ته ورته نه دي. د نړۍ په مختلفو هېوادونو کې شرایط سره توپیر لري، خو یو مهمه زده کړه له دې ماموریت څخه دا ده چې موږ یو سیستم ته اړتیا لرو چې د هغه په مرسته پرته له ځنډ څخه د دې توان ولرو ترڅو په هغو دولتونو کې چې اړتیا لیدله کېږي داسې امنیتي نظام یې جوړ کړو. د نړیوالو نورمونو او ارزښتونو له تصور سره سمون ولري.

البته حتمي نه ده چې په دې اړه لویدیځه دیموکراسي یې نمونه وي، بلکې هغه باید د بشري بین الدول حقوقو د چوکاټ ټول شرایط مراعات کړي او دا امنیتي ځواکونه په داسې ډول وروزل شي، مجهز، سمبال او ملتیا ورسره وشي چې د دې توان ولري چې پرسږدي ترڅو سیاسي قدرت د دولت په لاس کې پاتې شي او ښوې د امنیت ضمانت وکړي. کله چې دغه هدف تر لاسه شي، بیا نو موږ وېلای شو چې ژموږ دنده ختمه شوې ده او کولای شو چې بېرته ووځو.

دویچه ویله د آلمان د دفاع پخوانی وزیر پیټر شتروک چې اوس وفات شوی دی، یو وخت ویلي وو چې «د آلمان دفاع د هندوکش د غرو په لمن کې کېږي.» آیا دغه جمله لا اوسه هم صدق کوي؟ ۷مخ

روغتیا او ژوند

مستې مو د شکر له ناروغۍ څخه ژغوري

که تاسې په خپل ورځني ژوند کې ماستې نه استعمالوئ نو له دې وروسته یې د خپلو خوړو په اړینه برخه وګرځوئ: په هاروړه عامې روغتیا اداره کې شوې دغه نوې څېړنې ثابته کړې چې د مستو زیات یا ورځني استعمال به انسان د شکر له ناروغۍ څخه په ژغورلو

خلوېښت زره کسانو د ژوند او ژوند کولو طریقه له څېړنو څخه دا معلومه شوه هغه کسان چې هره ورځ ماستې استعمالوي په هغوکې د شکر ناروغۍ په کمه اندازه لیدل کېږي. د دغې څېړنې څېړونکې وايي چې د زیاته اندازه ماسته خوړل په زیاته اندازه د شکر ناروغۍ

کې ډېره زیاته مرسته وکړي. د څېړنې په اساس د ورځې ۲۸ ګرامه ماسته خوړل به د شکر ناروغۍ خطر ۲۰٪ کم کړي. څېړنې په اساس د یو لک او نهه

خطر کمولو لپاره بسې که څوک غواړي چې له دغې ناروغۍ څخه په امان وي نو له ۲۸ ګرامو څخه هم زیاته اندازه ماستې باید استعمال کړي.

له زکام څخه د ځان ژغورنې مهمې لارې چارې

د زمي په راتلو د ترې شاو خوا او ساسته خلک خوښې کوي او د اوړي په پرته زمي له خوښېنه وي، مګر یوه وېره ورسره وي، هغه دا چې په ژمي کې د سړې هوا له امله د هوا الرجي، او زکام خلک ډېر تکلیفوي او داسې هم ویل کېږي، چې د زکام دارو وخوړئ، نو په یوه اونۍ کې به ښه کېږئ او که یې ونه خوړئ نو هم یوه اونۍ وروسته به ښه شئ. له زکامه د ځان ژغورنې لپاره خلو پخوانۍ کورنۍ نسخې د دوسره شریکوو او لوستونکې یې باید له خپلو دوستانو سره شریکې کړي.

لاس وینځل له زکامه د ځان ساتلو یوه اسانه طریقه دا ده، چې هر وخت باید خپل لاسونه په صابون پاک ووینځل شي، ځکه چې فلو وایرس ډېر وخت د لوخې، او پوزې له لارې نه له انتقالېږي. پر زکام اخته ناروغ خپل لاس په خوله او پوزه وهي او دغه لاس بیا بل روغ سړي سره تګیږي، چې هغه یې بیا خپلې پوزې او خولې ته وړي، نو ښه طریقه دا ده، چې تل باید خپل لاسونه په صابون وینځو او له دې ناروغۍ خلاصه واغورو زمي، چې الله تعالی د خپل قدرت له مخې شپې اوږدې کړې، نو د خوب پر مهال د انسان بدن د صلاح شوېو حلبانو د مرمت او پیاسوبې کار پیلوي او د انو هغو ساعتونو د خوب په نتیجه کې د انسان بدن بیرته خپل صحي حالت ته راګرځي او د فلو «زکام» وایرس یې له منځه وځي او د دې مقابل کې ذهنې ستړیا او بې خوبۍ د بدن مدافع قوت کمزوری کوي، چې له امله یې د زکام په کمون توري ناروغۍ هم پر انسان اغیزه کوي.

ورزش بدني ورزش د انسان بدن کې ونه ګرمه ساتي او سپین کرویات پر بدن د پرېد کوونکو وایروسونو مخه نیسي. ملي څېړونکي وايي، چې شپه ورځ کې لږ تر لږه یو ساعت ورزش انسان تندرست ساتي. دا لازمه نه ده، چې ځانځانې ډېر او رسمي ورزش وکړي، بلکې په زړو کې کېښته پوړونه ختل او خلاوېټ فضه هم سړی له زکامه ژغورلی شي.

زنک (جست): په مناسبه اندازه صحي خواړه، چې زنک ولري د فلو وایرس مخنیوي کې ډېر رول لري. د دې لپاره به لاره دا ده، چې سړی باید له ډېرو غوړو او خوږو خوراکونو ځان وژغوري، سړي.

میوې او لږ پروټين لرونکي خوراکونه استعمال کړي او دې کې تر ټولو اغېزمن او ګټور شی زنک دی، چې د فلو وایرس په مخنیوي کې ښه رول لري.

اوږه اوږه د جراثیمو په وژلو او له منځه وړلو کې ډېره مشهوره ده او ژمي کې یې بدن د بکتریا او نورو وایرسونو په مخنیوي کې ډېر کار کوي او که ننه اوږه له ځکن سوپ سره وکارول شي، نو هېښوونکې ګټې به ولري.

اوبه ژمي کې ډېری خلک د سړې هوا له امله له کوره نه راوځي او د کور ګرمو کوټو کې وخت تېروي، چې ورسره د بدن لوندوالی کمېږي او دغه مهال د بدن دفاعي حالت کمزوری کېږي. مګر له دې حالته د ځان ژغورنې لپاره ښه دا ده، چې سړی د خپل بدن اوبه پوره وساتي او وخت پر وخت په مناسبه اندازه اوبه وڅښي.

خندا ښه روغه او چلند خو انسان د ژوند په هر ډګر کې بریا ته رسوي او د دې تر څنګ که څوک خندا خپل عادت وګرځوي، نو یوه اساني ګټه یې دا هم ده، چې تر ډېره به له زکامه خوندي وي. د خندا د نورو ګټو تر څنګ یوه دا ده، چې سړی په خلاصه خوله وخندي، نو دې سره د بدن د دفاعي نظام حلقې زیاتېږي او د فلو وایرس مخنیوی کوي.

د سرطان د مخنیوي لپاره د روغتیا د نړیوالې ادارې سپارښتنې

د روغتیا نړیوالې ادارې (WHO) د سرطان د مخنیوي لپاره خو سپارښتنې کړې او څرګندې کړې دي ډاکټر (Joachim Schuez) چې دا څېړنه یې کړې، وايي چې که انسان په خپلو عادتونو کې بدلون راولي تر ډېره د سرطان په وژونکې ناروغۍ له اخته کېدو ژغورل کېدای شي.

۱- سګرېټ مه څکوئ. هیڅ راز دخانیات یا تمباکو مه استعمالوئ.

۲- کور مو د سګرېټو او نورو دخانیاتو له لوګي پاک ساتئ. د کار په ځای کې هم بل څوک مه پرېږدئ چې سګرېټ وڅکوي.

۳- د بدن وزن ته خیال ساتئ.

۴- په ورځني ژوند کې له فزیکي نظره فعال اوسئ. هغه وخت کم کړئ چې په ناسته یې تېروئ (یعنې ډېره ناسته او نه تحرک بد دی).

۵- صحي خوراک کوئ.

* زیات حبوبات، سبزیجات او مېوه خورئ.
* د زیاتې کالورۍ درلودونکي خوراکونه لږ کړئ (له هغه خوارړه چې زیات خواږه یا غوړ لري).
* پروسس شوې غوښه (سلامي - ساسج) مه خورئ. سره غوښه (د غوبې او پسه) کمه خورئ. او په خوړو کې د مالګې اندازه لږه کړئ.

۶- که هر راز الکول څښئ، اندازه یې کمه کړئ. د الکولو نیښې نه ځېل د سرطان د مخنیوي لپاره ښه دي.

۷- لمر ته زیات مه پاتې کېږئ. په تېره بیا ماشومان باید د لمر وړانګو ته زیات وخت تېر نه کړي. د لمر ضد کریم استعمالوئ. د لمر له حمامه ځان ساتئ.

۸- ماشوم ته د مور شیدې د سرطان خطر کموي که ماشوم ته شیدې ورکولی شئ او نه غواړئ چې ورسې کړئ د هورمون بدلولو تداوي مه کوئ. ځکه چې (Hormone replacement therapy) د ځانګړو سرطانونو خطر زیاتوي.

۹- خامخا خپلو ماشومانو ته دا واکسینونه ورکړئ.

* هیپاتایټ بي (د نوزېږو لپاره)
* ایچ پي وي (Human papillomavirus) د نجونو لپاره

۱۰- د سرطان د معاینې په پروګرامونو کې برخه واخلئ.

* د کولمو سرطان (نارینه)
* د سینې سرطان (ښځې)
* د زېلانځ یا رحم سرطان (ښځې)

آتیزم یا د اعصابو د ودې ستونزه، ښه والی او مشکلات یې

ریبونه وايي چې په تېرو پنځوسو کلونو کې د هغو ماشومانو شمېر چې په آتیزم باندې اخته دي خو برابره زیات شوی دی. ساینپوهان اوس د جسمي روغتیا او تولنیزو عاداتو ترمنځ په اړیکو غور کوي. په دې کې هغوی د انسان په هاضمه سیستم او کولمو باندې څېړنې کړې او غواړي چې اړیکې یې له آتیزم سره پیدا کړي. د ټمپل ګارډین په سوونځې کې چې د کولراډو ایالت په بولډر نومې ځای کې پروت دی تنکي ځوان پارکر چې په آتیزم اخته دی وايي دا بوخه ګټې لري. هغه وايي، «د آتیزم لرونکو کسانو د فکر بهیر د ستونزو په حل کې په زړه پورې دی: له ډېرو تخلیقي لارونه کار اخلي. نظر دېته چې دېومنځکوره وګړي په خبر د ستونزو د حل لپاره له ډېرو ساده او بسیطو لارو نه کار واخلي.» دغه کار منفي اړخ

دادی هغه څوک چې په آتیزم اخته وي: هاضمه یې خرابه وي او له همدې کبله اندېښنه یې زیاته وي ترڅنګ یې له ټولنیز پلوه سخه وي چې له خلکو سره خبرې وکړي. پارکر وايي، «دده په خوراک کې بدلون دده روغتیا او طبیعت ته انکشاف ورکړی دی.» هغه زیاتوي، «زه فکر کوم اوس یقینا هروخت ډېره کمه بدخلقي، ډېره کمه سخت مزاجي او جنجال کوم.»

زیات شمېر څېړونکي دا ګومان کوي چې پارکر غواړي بوخه وکړي. د کالیفورنیا د تکنولوژۍ او ساینس د انستیتوت یو ساینس پوه سارکز موزمانین وايي هغه خواړه چې

خلک خوري په ملباردو ګټورو بکتریاګانو باندې چې د هاضمې په نظام کې ژوند کوي، اغېزې لري. په دې کې د بکتراید فراجیلس بکتریا هم شامله ده. هغه زیاتوي، «دغه بکتریا د پرېشانۍ او اضطراب حالت ته انکشاف ورکوي، تکراري خوبونو ته هم انکشاف ورکوي او د خبرو اترو مهارت ته هم وده ورکوي.» مازمانین

وايي دغه میکروب هغو مږو ته ورکړل شو چې په آتیزم اخته وي، دهغوی دکولمو روغتیایي حالت ښه شو، او بالاخره دهغوی اندېښنې هم ورکې شوې. هغه وايي دده اغېز به پر هغو انسانانو هم ډېر پراخ وي چې په آتیزم اخته دي. هغه وايي، «لږ ترلږه په آتیزم باندې د اخته خلکو، په یوه فرعي ځانګه کې، آتیزم دمغزو ناروغي نده خو ښایي هغه ستونزې چې په کولمو کې دي، هغه په اتیزم باندې د اخته خلکو په خبر اعمالو په پیداکولو کې ونډه لري که چېرې څوک د کولمو او خېټې د علایمو چاره کولی شي، نو په کړنو اوسلوک کې یې هم انکشاف راتللی شي.» د اریزونا د ایالت له پوهنتون څخه روسا کرازمالنیک هم په انسانانو کې آتیزم په هکله ورته شواهد پیداکوي. هغه وايي، «زیاترو خلکو چې څېړنې کولې، هغوی به په آتیزم اخته ماشومانو په کولمو کې د

پاتوجینز لټه کوله مونږ په هغوی کې د پتو جنیر لټه نه کوله مونږ په دې پسې کتل چې په ماشوم کې به میکروبونه شته که نه او مونږ دېته ورته نښې نښانې پیداکړلې.» د هغې په لابراتوار کې داسې شیان په مستند ډول پیدا شوي چې په اتیزم اخته ماشومانوکې د کولمو مختلف میکروبونه نظر هغو ماشومانو ته کم وي چې په آتیزم اخته نه وي. دهغې ملګري ګومان کوي چې ښایي ددغه کار علت د عصري خوراکونو او انټي بیوټیک دواګانو ډېر استعمال وي. دا تول څېړونکي په دې موافقه لري چې په دې برخه کې نور ډېر شیان هم دخیل دي نسبت دې ته چې د هاضمې، میکروبونو او آتیزم ترمنځ اړیکې پیداکړای شي. خو هغوی په دې باور دي چې دوی په یوه امیدبښونکې لاره روان دي، او ددوی موندنې ښایي د طبیعت د نورو بې نظمیو لکه ژور خپګان او سودایي توب په برخه کې مرسته وکړي.

نارنجي رنګه خواړه مو له ړندېدو ژغوري

تاسې به اورېدلي وي چې ګازرې او نارنج رنګ ته ورته خواړه د سترګو دید زیاتوي او باصرې حس له ناروغیو او کمزورېو ژغوري. دا رښتیا ده، ځکه چې دغو خوړو کې بیټا کېروټین (Beta-Carotene) مواد چې ویټامین اې (vitamin A) غونډې دي، وجود لري چې دغو خوړو ته ژېړ رنګ ورکوي او سترګې او دید ته یې ډېر ګټور دي. خو یوازې بیټا کېروټین د

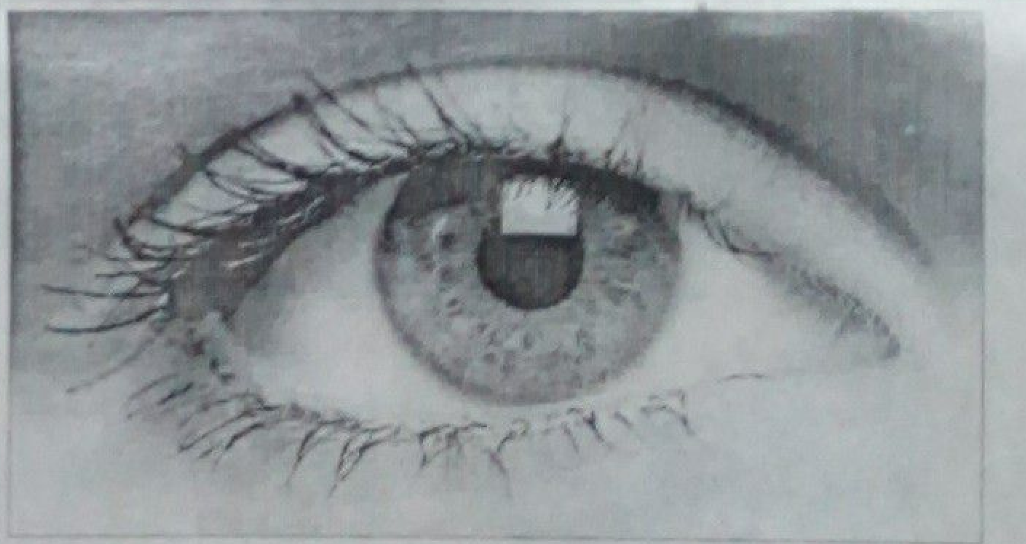

سترګو دید نه زیاتوي، بلکې ډېر نور خواړه هم شته چې لید مو زیاتوي او د باصرې حس له مختلفو ناروغیو ژغوري. لاندې خواړه د سترګو دید لپاره ډېر وخوړئ:

۱ - شنې پاڼې لرونکې خواړه:

شنې پاڼې لرونکې خواړه د لیوټین (Lutein) او ژیزانتین (Zeaxanthin) غوره سرچینه ده یاد مواد د سترګې شاتنۍ برخه کې د داغ پیدا کېدو کوم چې د ړندېدو اصلي لامل دی، مخنیوي کولو سربېره د سترګو د اوبو ساتنه کوي.

۲ - هګۍ:

د هګۍ ژېړ هم پر لیوټین او ژیزانتین لرلو سربېره ډېره زیاته اندازه زنک (Zinc) هم لري چې د سترګو شاتنۍ برخه کې د داغ پیدا کېدو مخه نیسي او انسان له ړندېدو ژغوري.

۳ - سټروس او توتان:

دغه مېوې پرېمانه پیمانه ویټامین سي (Vitamin C) لري، چې انسان له ړندېدو ژغوري او په سترګو کې موجود اوبو څخه ساتنه کوي او د کمېدو مخه یې نیسي.

۴ - بادام

بادام له ویټامین اي (Vitamin E) څخه ډک دي ویټامین اي (Vitamin E) هم په سترګو کې د داغ پیدا کېدو او ړندېدو مخه نیسي څېړنو ثابته کړې ده چې د ورځې یو موټي بادام بدن د ویټامین اي اړتیا پوره کوي.

۵ - د کبانو غوړ:

تونا (Tuna)، سالمون (Salmon) او انچووي (Anchovy) نومې کبانو کې ډي ایچ اې (DHA) نومې مواد په زیاته اندازه پیدا کېږي ډي ایچ اې (DHA) یو ډول غوړ اسید دی چې د سترګو له وچوالي څخه چې (Dry eye syndrome) په نوم یادېږي مخنیوی کوي.

د ماشومانو ختنه (سنتول) د ایډز خطر کموي

په امریکا کې د ناروغیو د مخنیوي او مبارزې یوه مرکز د نارینه وو د ختنې (سنتولو) په اړه یو لارښود خپور کړی، او له خلکو یې غوښتي، چې تر ۲۵ ورځو پورې خپل نظر ورسي، چې بیا وروسته دغه مرکز د سنتولو په اړه خپل وروستی لارښود خپور کړي. دغه لېکل شوی ابتدایي لارښود د سنتولو د ګټو او زیانونو د علمي شواهدو پر بنسټ چمتو شوی، چې په خلکو کې د ایچ آی وي ویروس د لېږد په اړه د مخنیوي په اړه ډېره پاملرنه یې شوې ده.

ګټې

ختنه کول د جنسي اړیکې پر مهال د ایچ آی وي ویروس د لېږد خطر، له پنځوسو تر شپېتو سلنې پورې کموي، یا په بله وینا، سنت شوي

کس له یوې داسې ښځې سره د جنسي اړیکو پر مهال چې ایچ آی وي ولري، تر امکان لري چې په ایچ آی وي ویروس اخته شي ددې

سربېره، سنتول د تناسلي ناروغي (Herpes) خطر په سلو کې له ۳۰ تر ۴۰ پورې کمولی شي، او د هغو خطرناکو ویروسونو په مخنیوي مرسته

کولی شي، چې له سرطان ناروغۍ سره تړنه لري. ارزوني شي، چې سنتول له ښځې نه سړي ته د ایچ آی وي ویروس د لېږد احتمال کموي. دا هم بیل شوي چې په سنت شویو نارینه وو کې د سرطان ناروغۍ له وې له یوې اوږدې مودې راهیسې په مختلفو ټولنیزو کړیو کې په دې خبره بحث روان دی چې د نارینه کوچنیانو سنت کول د دوی د روغتیا لپاره څومره ګټوره ده او د دې دود پال له اخلاقي پلوه څومره منلی دی. دا بحث په څینو مواردو کې د علمي او روغتیایي پوښتنو له بریده د سیاست غولې ته هم رسېدلی دی او په څینو مذهبي او ټولنیزو ګروپونو ترڅه غبرګونونه زېږولي دي. ډاکټران وايي کوي چې د ختنې عملیه اړینه ده چې په روغتیایي شرایطو تضمین شوي چاپېریال کې د روزل شویو ډاکټرانو په لاس ترسره شي.

ساینس د دوو ژبو زده کول روغتیا ته ګټه لري

د ساینس د پرمختګ لپاره د امریکایي ادارې پوهان وايي چې د دوو ژبو زده کول روغتیا ته ګټه لري. د دغې ادارې څېړونکي وايي هغه وګړي چې دوې ژبې یې زده او هغه کاروي د هغو په پرتله چې یوه ژبه یې زده وي د ناروغیو په مقابل کې ډېر مقاومت لري. همدارنګه هغه ماشومان چې دوې ژبې یې زده وي د هغو په پرتله چې یوه ژبه یې زده وي ډېر فعاله او ځیرک دي. دغه څېړنه چې د الزایمر په ناروغانو باندې شوې ښیي چې د دوو ژبو ویونکي وګړي ددې ناروغۍ په مقابل کې ډېر مقاومت لري. د یورنټو دیورک پوهنتون یو اروا پوه ایلن بیالیسټوک ویل که څه هم د ژبو زده کړه د انسانانو په عمر پورې تړلې نه ده او لري خو بیا هم دا څېړنه د هر عمر لرونکي انسان باندې صدق کوي. هېرده دې نه وي چې په دغه څېړنه کې راغلي دي هغه کهوال چې په کور کې مورنۍ او د کورنۍ د هغه هېواد ژبه وايي د مغزي فعالیت او روغتیا له اړخه د هغه هېواد د کورنیو وګړو په پرتله ډېر سالم دي. د دې څېړنې په پایله کې داسې انګېرل شوې چې له دوو د ډېرو ژبو زده کړه او کارول کېدای شي د مغز په فعالیت له دې اغلې منفي اغېزه وکړي چې په یو وخت کې باید ویونکي په خپل مغز کې خو غلنه د ژبو کودونه سره بدل کړي

تنها اندړ

ادب، تاریخ او فولکلور

د کابل لرغوني او تاریخي دېوال د واقعیتونو او افسانو په رڼا کې

د شیر دروازې د غره هغه لرغونی، تاریخي او اوږده دېوال چې تقریبا له څه کم ۱۵۰۰ کالو راهیسې د دغه غره په سرونو لاشونو کې ډېره اوږده پاڅار په څیر کږوږ ووږ له پیل ارتیل ته د سهول حیبح (بالاحصار) پلو غزیدلی دی، ډېرو زمانو څه یادونه له ځان سره لري کوم یې واقعیت او کوم یې افسانه دي؟

څکه د کابل ښاریانو ترمنځ همدا اوس هم په متعدد اشکالو دا نقل قول موجود دی چې دغه دېوال په پخوا کې په زرګونو څه کسان چې ددېوال د جوړولو پر مهال یې یا د وخت د پاچا نافرماني کړې، یا هم دا ډول پنده اویا هم د تهداب لپاره ترې لوبدلي دي، خښ شوي دي؛ دا ټولې هغه پوښتنې دي چې ارتباط د واقعیتونو په رڼا کې یې سپیناوې وشي او ښې ځواب ورته موندل کېدای شي، څکه دغه دېوال همدا اوس هم له سره تر پایه د یو تاریخي یادګار په توګه په ځای ولاړ دی او بالمشاهده یې هر لیدونکي د لرغونو زمانو انساني شاهکارېو یو ځلانده مظهر په عنوان وینې او پېژني. اصله خبره د منطقي دلایلو په رڼا کې د هغه افسانوي او زړه بوګنوونکو روایاتو په سپیناوي ده چې همدا اوس هم د کابل د یو شمېر خلکو تر منځ په پراخه پیمان زمزمه کېږي - ترهرڅه لومړی دا رښتیاده او منو چې دا دېوال د زنبیل شاه او زنبورک شاه د واکمنۍ پر مهال دوخت د یوه قوي (سد) په توګه د پردیو د حملو د مخنیوي په مقابل کې جوړ شوي دي خو دا چې دا دېوال د دېښمن له حملو نه د (محصور) چار د بچ پاتې کېدو لپاره ترکومه بریده موثر او اغېزناک و او جوړول یې په څومره ګړاو او زحمت ارزېدل چې دا دېوال دې جوړ شي

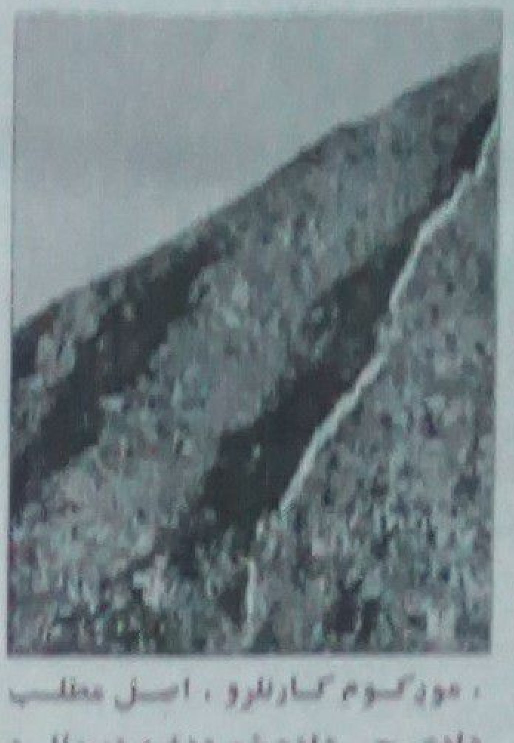

، موږ کوم کار نلرو، اصل مطلب دادی چې واوه شو دغه دېوال د رنګو شویو او شویدلو ځایونو په کومه برخه کې چا د انسانانو ډهیوولو را خښلې نولې او کوم هډوکي لیدلي چې دغه انګېرنې له افسانې له واقعیت ته ورسوي، ښایي ځواب منفي وي؛ څکه که چېرې د اسنادې غره په سرونو لاشونو کې ددېوال په امتداد چا د افسانو مطابق کوم هډوکي لیدلای وای حتمي دغه روایت په مصداق موضوع په رسېدو کې را غبرګېده چې بیا د شک ځای نه پاتې کېده په رښتیا هم دغه ظالم باچا پرته له دې چې ارزښت ولري دغه دېوال له خاورو او تیږو نه جوړ کړ چې ډېره ظالم باچا د ظلم او بېداد پیوه سټرې او درنده تمولنه ده خوداسې څه چې ډېرځوانیواو اوسنیو روایاتو سره مطابقت ولري په دغه دېوال کې نه دي لیدل شوي او دا له دې چې دغه ظالم باچا به په دغه دېوال کې څوک ښخ کړي وي که دلیل را وړو چې دغه سترې دېوال د جوړولو اړتیا نه وه د کابل ښار اوسېدونکي به ورته ګرېدلي وي تر یوه بریده ښه ده خو که دا دېوال نه وای نو دا شاهکار به هم نه و. د دغه دېوال په اړه یو روایت نه راځواو هغه دا چې وایي زنبورک شاه د یوې ښځې په لاس له منځه ولاړ؛ دا چې ولې دې ښځې یوباچا ووژل؟ وایي چې ددغه باچا د واکمنۍ او ددېوال جوړولو پر مهال یوه ځوان له یوې انجلۍ سره کوژدن وکړ او ګله چې ددوی د واده ورځ را ورسېده نو انجلۍ له هلک نه وغو ښتل چې تر رخصت وانخله او کارته مه ځه، هلک نه ورې دا جرئت ونکړ چې د باچا له فرمانه سرغړونه وکړي انجلۍ یوه شوه چې باچا ډېر ظالم دی چې خاوند له یې د واده په ورځ هم رخصت نه ورکوي، له ځان سره یې پرېکړه وکړه چې د باچا چاره په خامخا کوي، د کار ځای له راغله او له کارګرانو سره یې په لوخ مخ کې په کار پیل وکړ، دا وخت تېره باچا له کوم لوري پیدا شو کله چې د ښځې سترګې پرې ولګېدې نو زړ یې خپل مخ له باچا نه پټ کړ باچا په ډېر تعجب له ښځې وپوښتل چې ولې له کارګرانو سره په لوخ مخ کار کوې او له ما دې مخ پټ کړ، ښځې په ځواب کې ورته وویل زه په دغه ځای کې له تا پرته بل نر نه وینم، باچا بیا په ډېر تعجب ترې وپوښتل

له څه وایې؟ دلته هغه کسان چې کار کوي ټول نارینه دي!

ښځې ځواب ورکړ، نه! که چېرې دوی نران وای نو ستا دا دومره ظلم، ناروا او ناوړې به یې په ځان نه منلې، تېره یې را واخیسته باچا یې په ګېډه ووهله او په لکې یا چیا ووژل شو. په پای کې یو ځل بیا یادونه کوو چې دغه دېوال یو ځل په شپاړسمه پېړۍ کې او بل ځل د احمد شا ابدالي د زوی تیمورشا د واکمنۍ او بیا د امیر عبد الرحمن خان په زمانه کې مرمت شوی دی خو دا خبره له هیچا نه ده پورېدل شوې چې ددغه دېوال په فدائي برخه کې د چا دلاس، پښې او یا ګکرې وراسته هډوکي را وختلي، موږ ولیدل او دا یې بیلګه ده نوورو ستلي او ځرګندې لتیجې ته رسېږو چې زنبورک شاه به په دې ظالم و، چې دومره ستر دېوال یې د یوه سپر په توګه د پردیو د حملو ددفع او لره په مقابل کې جوړاوه خو دومره به نه و، خوبرې چې ژوندي انسانان یې په دېوال کې ښخول په هر صورت روایت دي چې دا ښځه چې دغه باچا یې ووژه (سومهې) نو میدله، چې د سپوږمۍ په مانا ده او دا غر چې دا دېوال یې په سینه کې تېر شوی دی لسمې وجه یې د سومهې له نامه لومړی د (آسه ماه) او وروسته په (اسماي) او ښتې دي او دا کیسه هم د کابل ښاریانو ترمنځ له یوې ژبې نه بلې او له یوې سینې بلې ته نسل ورځې را رسیدلې ده

حیات الله

د سرمحقق سید محی الدین هاشمي «وینا څنګه وکړو؟» ژباړل شوی کتاب له چاپه را ووت

دهرکاربه ترسره کول څپل خانته یوه تبعه، پخه، مستقیمه لاره او طریقه غواړي که څوک پخپل هدف کې له دې تیغې لارې چپ شي لوڅود به ځانې نه وزي او دورې به کوي، دلته زموږ موخه هم په یوه ډېره مهمه موضوع چې هغه (وینا څنګه وکړو؟) دیوه نوي چاپ شوي کتاب په مخ کتنه او منځپانګه را څرځي. څکه هم کتاب مهم دی او هم یې مخ کتنه باید په داسې الفاظو او کلماتو وشي چې د کتاب له محتویاتو سره تناسب ولري او دهغه اهمیت په رښتینې تبه را غبرګه کړي څکه د کتاب له عنوان څخه څرګندیږي چې دیوې پیدیې (ناستې) انساني کتلې په وړاندې د خطابې د میر له شا د لومړي ځل لپاره څنګه وینا وکړو؟ داسې وینا چې که مو لومړي ځل هم وي خوغږ او نه مو دحاضرینو له اغیزې ونه ربړي. په رښتیا هم چې د لومړي ځل لپاره په یوه محفل کې وینا سخته ده او سمې پر ځای او منطقي خبرې کول هم کومه اسانه خبره نه ده که چېرې موږ بو څوک وګورو چې د خطابې د میر له شا په جرئت او مهارت خبرې کوي ښایې په بار بار یې ښایې ورکړې وي او په ځان بشپړ کنټرول او حاکمیت ولري، نو څکه هغه کسان له دې امره مثتني دي

زموږ خبره په هغو کسانو ده چې نوي غواړي لیدران شي اویا هم دکوم بل مکلفیت له مخې وینا کولو ته اړ شي، نو څنګه باید نوی جرئت ولري چې په ډاډه زړه دنورو په وړاندې خبرې وکړي. ددوی لپاره څه کول پکار دي؟ په دغه کتاب کې ددې ور کسانولپاره داسې پیغام پروت دی چې د کتاب په لوستلو یې ستونزه کنټرولیږي په رښتیا هم چې ددغه کتاب مطالعه به له هغو کسانو سره ډېره مرسته وکړي، کوم چې غواړي نوي د سیاست په ډګر کې داخل او خپل ذهني تراوشات په سمه او منطقي توګه حاضرینو ته ابلاغ کړي. دغه کتاب په پښتو برخو او پښتنو خبرکیو کې چاپ شوی دی په

لومړي خبرکې کې د وینا کولو اساسي او اصولي مهارتونه په ګوته شوي او همدارنګه داسې چې د خبرو کولو په وخت کې د نورو له تحریو څنګه کېه واخلي او د جرئت زړه پیدا کړي، نو تر څ لومړي خپل هدف او موخه په وړاندې ولري. مخکې تر مخکې خپل ذهن بریالیتوب ته چمتو کړي او دتمرین لپاره هیڅ فرصت له لاسه مه ورکوی او که امکان ولري غږ نه ولاړشي او هلته تېرې د ناستو کسانو په عنوان خپل ذهن ته را غبرګې کړي همدوي ته اوردي خبرې وکړي تمرین وکړي خپل غږ او د خبرو کولو طریقه په تول او ټیپ اواز تمرین کړي چې دا تر ټولو ساده او اسانه طریقه ده او ډېرو هغو کسانو چې په پیل کې د خبرو کولو جرئت نلري دا طریقه تمرین کړې چې په زړه پورې نتیجه یې ترلاسه ده. ددغه کتاب په دوهم څپرکي کې د وینا کولو پر مهال په ځان د باور په اړه موضوعات را نغښل دي او ددې څپرکي مهمه موضوع داده چې ویره یا ډار له ناپوهې او پر ځان له باور نه لرلو را زېږي داچې څنګه د ډېرو کسانو په وړاندې وینا وکړو د وینا کولو پر مهال د جرئت یو نوی لارښود باب دی. د وینا کولو اسانه او اغېزمنه لار ددې کتاب ددریم څپرکي محتویات دي چې د مطالعې او تجربې په بنا یې د وینا کولو سمه او بر ځای لارښوونه کړې ده او په دې څپرکي کې دا هم راغلي چې تاسې د څه په اړه چې خبرې کوئ باید مینه او علاقه هم ورسره ولرئ یا په بل عبارت د ښاغلو ورکولو پروخت تل هغه موضوع د ځان لپاره وټاکئ چې مینه او مهارت دواړه ورسره ولرئ. څلورم څپرکي، بیا د وینا وال او اورېدونکي په اړه د وینا کولو د مثلث ددرېو هرمونو او د هغو دریو ټاکلو اړخونو په هکله دي چې د کنفرانس تولنه موضوع پرې را څرخي اولنې داچې کتاب تر وروستي څپرکي پورې د خبرو کولو په اړه په زړه پورې مطالب او څرګندونې لري چې په لوستلو یې د وینا کولو اصول او سمې لارې چارې لوستونکي ته ورزده کیږي. دغه کتاب د ۱۰۰۰ ټوکو په کمیت په ۲۷۵ مخونو کې د میهن خپرندویې ټولنې له خوا په روان کال کې چاپ شوی دی

حلیم

د مصطفی عمرزي په هاند او هڅو د «پور خرد» کتاب له چاپه راووت

په منځنیو پېړیو کې به که چا د خپلو خبرو په ترڅ کې د طبیعت په اړه کومه نوې نظریه ورکړه او یا به یې داسې فرضیه وړاندې کړه چې له دې د مخه به چا نه وه اورېدلې نو د ارتداد په اتهام او یا په کوم بل نامه به وژل کېده او ځل کېده، څکه هغه وخت د طبیعت په اړه دخلکو د پوهې د کچې د ټیټوالي له امله معلومات کم او لید لوری یې محدود وو، چې په دې توګه ډېرو څېړونکو مطالعاتو او څېړنو په ترڅ کې د ټولنې نظریاتو او وجود خپل ځلونه وخوړل او ژوند یې له لاسه ورکړ. داسې پېښې اوس هم د ښې په بدلون لیدل کیږي او اورېدل کیږي چې ایراني استاد ناصر (پورپیرار) په لیت پرګ په د مقالو په شکل لیکلي او ښاغلي مصطفی عمرزي ددې مقالو د ارزښت او اهمیت په پوهېدو سره هغه را ټولې کړې او ټوې په زړه پورې عالمانه او هراړخیزې سریزې په لیکلو سره یې په روانه دري ژبه د کتاب په بڼه چاپ کړې دي چې ددې کتاب چاپ د مصطفی عمرزي لوی خدمت ګڼلی شو څکه د خپلوخلکو ذهنیتونه یې د خپلو ارزښتونو، تاریخي مسایلو، هیوادپالنې، ادب او سیاست په ډګر کې روښانه کړي دي او د مسایلو په وړاندې د ځوب پیالې کېدو پر ځای یې هڅوي نه د حق غږ ښکلو حق ویلو د روا او په ځای اګستاخۍ،

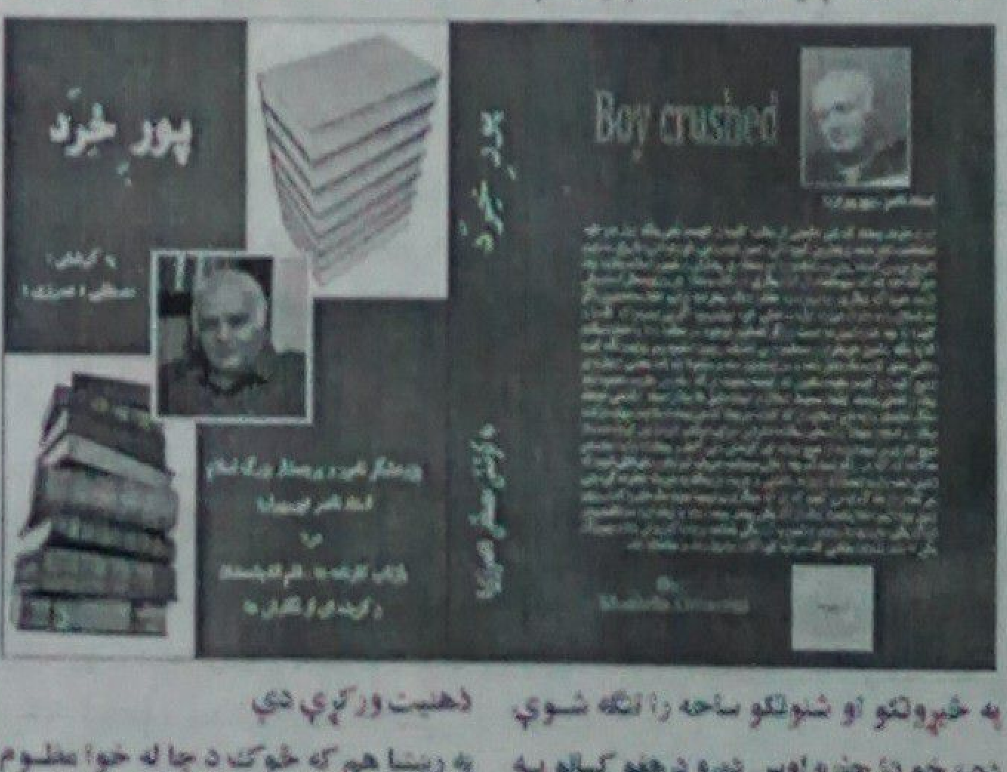

په څېړونکو او شنونکو ساحه را تنګه شوې ده، خو دا چاره اوس ډېرو د هغو کسانو په ستونی را تېره ده کوم چې د عقیدتي ارزښتونو د لا ټینګاو او تر څنګ یې دنورو مجهولو سیاسي مسایلو د سپیناوي په اړه د خپل ولس ددهنیتونو د روښانه کولو او لا پوهاوي لپاره څېړنې او ګروېږنې کوي. زموږ د خبرو اوسنی موضوع هم د «پور خرد» په نوم د یوه داسې کتاب په اړه ده چې د اسلامي او نړیوالو ارزښتونو په اړه پلټنې پکې شوې دي. دا هغه کتاب دی چې دعقیدتي ارزښتونو لوی څېړونکي ذهنیت ورکړی دی

په رښتیا هم که څوک د چا له خوا مظلوم واقع کیږي او یا هم په لوی لاس د بل په وړاندې له خپل ځانه مظلومه جوړوي دا حالت الله پاک ته هم د منلو وړ نه دی څکه د حق غږ باید تل له ویرې پرته او رسا اوچت وي

ناصر (پورپیرار) د کتاب په لومړیو کې لیکي، که حق ویونکي نه پاتې (۲٪) قل د حق او حقیقت د اورېدلو جرئت څوورلري څرګنده ده چې دا داسې له مانا او مفهوم نه ډکه خبره ده چې

۷ مخ

ملي، ولسي او فولکلوري سندرې

څېړونه: علي محمد ننګیال

ملي او ولسي فولکلوري سندرې یا شعرونه، دپښتو لرغوني آریایي ژبې هغه ادبي رنګینې او قیمتي مرغلرې دي، چې دپښتو ادب دادبي چوکاټ له رغښت سره سمې دپښتون ولس له خوا ویل شوې او ایجادشوې دي. دا ولسي خود روبه اشعارلکه دصحرا ګلونه ډېر سوچه راغوړېدلي دي، چې ځانګړی فورم، رنګ، ښایست، خوند او محتوی لري؛ په خاص ډول، سرود، اهنګ او سیلاب سره ویل کیږي، چې دملي موسیقي ډېر غوره اوپاخه رښتونه لري. دا ملي، ولسي اوفولکلوري اشعار دپښتنو دتاریخ اوټولنیز ژوند یې ساري لمره اومحصول ګڼل کیږي، چې دپښتو ولسي ادب بې ډېر پرې ټاټوب، تازه، سمسور او خوشبویه دي. دا هم څرګنده ده، چې په دغو ملي او ولسي سندرو کې دقامولۍ او وطن دوستۍ رنګ ډېر غالب دی، داځکه چې دولس له ملي روحیې څخه سرچینه اخلي او د ملي رنګین روح په دغو یې سارو اشعارو کې په پوره جلوې او خلاصه را څلېدلي او انځور شوي دي، چې دځان تېرېدنې، دوطن دننګ، مینې او عشق لمبې پکې په خاصو ادبي ولولو سره زمزمه شوي دي. اولا به دپښتو ادب په شه اوسموره ورشو کې دغه ادبي ښایسته غوټۍ را سپړې او ګلونه کیږي، دډېرو غازیانو، شهیدانو او میړنو دمینې، حب او کیسې یادونه په کې شوې ده دا ملي سندرې او اشعار دپښتو هغه خوږ ادب دی، چې دمینې، ذوق او احساس او دپښتنو دپښتونولۍ له قانون او انساني ډېرو سوچه ښاو څخه راپیدا کیږي، چې محرک او خوځښت یې هم پوازې دپښتون دمینې نه ډک زړه او ددې دانسانی مینې عواطف اوکردار جلوه لري، چې په پښتو اوپښتونولۍ پورې اړوند دي. دپښتو دملي اوولسي غوره سندرې او فولکلوري ادب پښتو ژبه په راښیرازه او ژوندي کوي او دپښتو دخپل منځي اوانسان پېژندنې اوپه سمون له پاره ډېره عالي اوښه وسیله او باوري پانګه ده. پښتو ته داضرور او لازمه ده، چې ددغو ملي اشعارو او فولکلوري سندرو په رغښت او برخه کې په ځان ربړ ونه وښي او هغه له کلیو او بانډو څخه له ټولې هرې اوادبي شکلا سره راټولې کړي او هغې لارکې قلم په مینه وچلوي او خانونه په ستړي کړي په هرحال موږ به دلته دماموني «میمونې» دمېړانې ژوند او کیسې په اړه، چې په ټولنه او خوانه خواني دیني په غمازۍ او پېچلتیا دخپل میړه له خوا حلاله شوې او مړه شوې ده دیلګې په توګه خو سندرې په دې اړه درته وړاندې کړو

میمونه، ماموني، میموني دخیر محمد لور وه. دجاجوړ دناوه ګی دغلجیو په کلي کې یې دخپل پلار سره ژوند کاوه. میمونه او ماموني، چې ځوانه او پیغله وه، داسې ښایسته وه لکه دیاقوت یوه دښکلا او ښایست اوازه یې په ټول اولس کې پښتونخوا کې خوره وه. هرچاپه غوښتل، چې دا پکلي پیغله دخپل کاله ډیوه کړي، خو دخدای د کارونه وو ددې قلم دخپل تره له زوی شیرعلم سره وهل شوی و، پلار یې خپل وراره شیرعلم ته ورکړه شیرعلم په سخه هم زړلودله، چې د کونډې زوی وه. دشیرعلم مشري ښځې دمیموني سره، چې کشره بڼ یې وه زیاته رخه او کینه درلوده، یوه ورځ شیرعلم له کوره چېرې په سفر تللی و دده مشرې ښځې، چې له خدایه داغوښتل نو دشیرعلم دتلو څخه یې ګټه او استفاده وکړه او په میمونه خوارکې یې تور ولګاوه شیرعلم نابوه، چې له سفره بیرته کورته راغی، بې له به اوږدیاخه پوښتې ماموني خوارکې یې دیني په لسمون او سخت تور، چې عجیبه یې نوم و. حلاله کړه دماموني دغه ترخه اوزړه دردوونکې کیسه په ډېرو پښتنې سیموکې مشهوره ده، ډېرو شاعرانو ددغې تراژیدۍ او غم لرلې کیسې انځورونه په نظم کښلي اودهغې په نیمه خوازوند باندې یې سوې سوې چیغې او فریادونه له خولې ایستلي دي دپښتو په ولسي ادب، په ملي او فولکلوري سندروکې، دمیموني نوم په زیات خپګان او خواشینۍ سره یاد شوی دی، چې دهغې دغمجنې مړینې حال او پېښه تري پوره راجوتیږي په ولسي سندرو کې یې یاد داسې پرځای شوی دی

په لنډیو او ټپوکې

بیا به په منځ دکلي له ځم
دمیموني دا داګیلې راته کوینه
بیا به په منځ دکلي له ځم
دمیموني دسرقاتل به شم مینه
دماموني عجیبه ځنې
دشیرعلم توری له غېږې ورکوینه
ماموني خاص دجاجوړ ده
داشیرعلم یې په تسمون حلالوینه
ماموني ګورنه خواب وکړو
په صندوقچه کې مې پاهودې ورک به شینه
دشیرعلم صبر تمام شو
چړې ته یې لاس کړو ماموني حلالوینه
دشیرعلم وعده پوره شوه
دماموني دولې یې پورته کړه دننه
د ماموني دمرګ آوازشو
په بن کې ونې ناوېدې وېر یې کاونه
دماموني سره وینه راغله
کندې دغم ورته په لار کې جوړې دینه
دماموني مراد حاصل شو
هغې به داساعت غوښته په زیارتونه
دماموني همرولي راغلې
څوک ورته ژاړي څوک پرې وایي تهمتونه
دمیموني دمرګ آواز شو
زاڼو روان کړل په هوا کې کارونه
دمیموني دمرګ آوازشو
جینکو وران کړل دجمس شینکۍ خالونه
میمونه شنه شوه په خندا شوه
دکاکازوی به مایه څه حلالوینه
دکاکازویه راته وایه
کوم بونقصادي بن په ماکې وتینه
که وي نقصان له مانه شوی
دکاکازویه مړه مې کړه خون دربخښمه
دکاکازویه درنه وایم
زه پښتنه یمه دقام نامه ګیمه
زه پښتنه یم ومه نه یم
دکاکازویه چې دقام نوم به دایثمه
دشرم کار مانه بدبشکاري
زه لوبه شوې دپښتون په کور کې یمه
دکاکازویه راته ګوره
په ماخولې دځنګدن راغلی دینه

په بګتي کې

دپېغلتوب ښایست پخوا وژلی یمه
نابګناه حلالو یمه
....
دمیموني افرنا ګوره
چېرته به نه وته نه کوره
په شیطنت دې تورې
اوس به یې وژنې له پیغوره
چې شیر علم دعجیبې اوري وینا
مایې ګناه حلالوینه

سندره لیکې

شیرعلم فکر دموږې و
دتښکوبه پاپو چاکړې مرګونه
شیرعلم اصل کې ښکې و
پماکبو، پوپو باندې چاکړې مرګونه

سروکې

دامیمونه خواره یې مړه کړه
دبو کور دی شیطانی کوي په غلا
خیر کړي الله
....
راړې میمونه چې مانه نه حلالونه
سره لاسونه وارېه واروهې ژړا کوینه
وه ژړا کوینه

لوبې

میمونه مې وړې وړې سنګې وهینه
توله په وینو کې لمده ده
میموني ویلې شیرعلمه
زما دځور ژوکې ملهمه
دعجیبې نه راته پښې شول پسانونه
توله په وینو کې لمده ده
دعجیبې نه تومتې شوم
لکه ښنګ په اورستې شوم
دشیرعلم مینه په پل بادې کوینه
توله په وینو کې لمده ده
اشنای نه و هغه مې ورور و
پیدا زما دتره په کور و
دتمبکو یې راته وکړه سوالونه
توله په وینو کې لمده ده
که میموني زاري کوله
شیرعلم کله منوله

فرهنګ او دودونه

په اسلام کې د ښځو حقوق

قتیل خوږیاڼی

داسلام سپېڅلي دين دمړي دټولو اديانو په نسبت دښځې مقام درناوی کړی اوپه اجتماعي او سياسي ډګر کې يې له نارينه وو سره يو شان حقوق ورکړي دي. له ټولو مخکې يې ښځې ته دژوند حق ورکړي اوپه ژوندۍ يې ددوی ښخول غندلي اومنع کړي دي «باى ذنب قتلت» له ښځو په تېره بيا له کونډو سره په بېلا بېلو اديانو او مذاهبو کې بېل بېل ظالمانه سلوک کېده په يهودو کې به دمېړه ورور کونډه دژوندي ورور ملکيت شوه اوچې څنګه به يې خوښه وه هغسې به يې ورسره کول هغې داحق نه درلود چې په خپله خوښه له چاسره نکاح وکړي په عيسويت کې که څه هم داخبره نشته، خوله کونډې سره دښېګڼې لپاره کومه طريقه نه ده ټاکل شوې په هندوانو کې خودکونډې ژوندته له سره ضرورت نه ليدل کېده ټول عمر له خوشحالۍ اوسينګاره بې برخې وه په عربو کې هم دغه رواج و، چې کونډه به دميراث خوروملکيت شوه ډول ډول تکليفونه به يې وررسول اوچې چېرې به يې خوښه وه هلته به يې ودوله زموږ په ټولنه کې هم دکونډې دغه حال و، چې ديهودواوعربو له کونډو سره و اوپه ځينو ځايونو کې لاتر اوسه دغه حال روان دي چې کونډه دمنقول اوغير منقول مال په شان ميراث ګڼل کېږي دمېړه له کورنۍ پرته بل ځای نه شي وډېدلې دغه راز په عربو کې ښځې په عمومي توګه دځارويو اومالونو په څېر تجارتي مارکيټونوته وړاندې کېدلې اوهلته به دځارويو غوندې پرته له دې چې څه حق ورکړل شي خرڅېدلې چې دعکاظ تجارتي بازارېې غوره اوژوندی مثال دي، خو دحضرت سيدالمرسلين محمدمصطفی (ص) په بعثت سره دغو ټولو ظلمونوته دپای ټکی کېښول شو او ښځوته دشرف انسان په سترګه وکتل شول، په عظيم الشان قرآن کې (۲۸۲) ځايه د ښځې نوم راغلی اوځنوی په نامه دنسا سور نازله شوې ده الله پاک (جل علی شانه) دقرآن عظيم الشان په (۷۱) يم ايت کې فرمايي زياړه «نارينه مسلمان او مسلماني ښځې ډيوسل دوستان (اوسانتدويان) دي په ښوکارونوسره امرکوي اوله بدوکارونو څخه منع کوي لمونځ (دعفه) له ټولو اداپو سره سرته رسوي زکات ورکوي او د خدای (ج) او دهغه ديغمبر (ص) اطاعت کوي همدوی دي چې پردوی باندې خدای زر رحم ورکړي بېشکه چې خدای دستر قدرت اوحکمت خاوند دی» پيغمبر (ص) فرمايي «څوک چې دمسلمانانو چاروته پاملرنه نه کوي دمسلمانانو له ډلې څخه نه دی» اويا «تاسې ټول ديوبل سرپرست ياستئ اوهرڅوک د ترخپل لاس لاندې کسانو په هکله مسول دی» خدای (ج) په قرآن عظيم الشان کې داسلام ستر پيغمبر ته لارښوونه ورکوي چې له مومنو ښځو څخه بيعت واخلي او فرمايي «ژباړه» «اى پيغمبره کله چې مومنې ښځې په دې شرط چې دوی به له خدای سره څه نه شريکوي اونه به دوی غلا کوي اونه به دوی زنا کوي اونه به دوی خپل اولاد وژني اونه به په دروغو سره راتله کوي چې جوړوي يې په منځ دلاسواوپښو خپلو کې يعنې له خپله خانه هغه کوچنی چې له ناروا لارې څخه يې دخپل اولاد په توګه نيولی وي، خپل مېړه ته دې نسبت نه ورکوي؛ اونه به له تاڅخه نافرماني کوي په معروف (نيکو چارو) کې نوته بيعت وکړه له دوی سره اوبخښنه وغواړه لپاره ددوی (ښځو) له خدايه چې خدای ښه بخښونکی (دخطاګانو) اوډېر رحم والادی (په انعام، اجرا وثواب سره (معروف په لغت کې پېژندل شوې ته وايي اوپه شريعت کې يې په داسې يو شان باندې اطلاق کېږي چې شرعاً اوعقلاً غوره شوی وي، نوله همدې امله دمعروف کلمه ټول هغه ګټوړتوبه اوژمنې که سياسي وي يا ټولنيزې، سوله وي ياجګړه، خو چې دټولنې لپاره ګټور وي په برکې نيسي داسلام په لومړيو وختونو کې هم ګورو چې ښځو دخدای (ج) له پيغمبر (ص) سره دسياسي اومعنوي مشر په توګه بيعت کاوه يزيدته دبي بي (زينب) (رض) بيعت نه کول

با رايه نه ورکول اوديزيدنيانو په وړاندې مخالفت دخدای (ج) ديغمبر (ص) په تاريخ کې شهرت لري چې خوېمړه انقلابي اوسياسي وي اوداسلام ستر پيغمبر (ص) فرمايلي «ترټولو سترجهاد دظاهر رهبر په

وړاندې دحقې کلمې ويل دي» په قرآن مجيد کې په کارونو کې دسلامشورې سپارښتنه شوې اوخطاب يوازې نارينه ووته نه بلکې ښځو او نارينه وو دواړو ته دی لکه چې داسلام ستر پيغمبر (ص) له بي بي خديجې (رض) سره مشوره کوله اونورو اصحابو هم په مهمو مسئلو کې له خپلو مېرمنو څخه نظر غوښته اوددوی انتقادي نظرياتو ته يې غوږ نيوه داهم دېادولو وړخبره ده چې بي بي خديجه (رض) لومړنۍ ښځه ده چې په اسلام مشرفه شوه اوداسلام په لاره کې لومړنۍ شهيده هم ښځه وه چې (سميه) نوميده دحضرت عثمان (رض) دخلافت په وخت کې دحکم روی مروان خليفه ته مشوره ورکوله چې دحضرت عثمان (رض) ښځې هم غوښتل چې په دې مورد کې خپل نظر څرګند کړي مروان غوښتل چې دهغې دخبرومخه ونيسي، خوخليفه وفرمايل «پرېږده چې خبرې وکړي دهغې مشوره له تانه صادقانه ده» دحضرت عثمان (رض) دخلافت په وخت کې په سياسي چاروکې دبي بي عايشې (رض) لاسوهنې په تاريخ کې

مشهورې دي او دمسلمانانو خليفه په سياسي چاروکې دښځو دګډون مخه ددې لپاره چې دوی ښځې دي نه نيوله دحضرت رسول اکرم (ص) په وخت کې ښځو په جګړو کې ګډون کاوه اودضرورت په وخت کې به يې دحضرت رسول اکرم (ص) ساته کوله لکه چې دکعب لور (نصيبي) داحد په جګړه کې خپل ځان ديغمبر (ص) سپر وګرځاوه اوليکلي يې دي چې دوولس ځايه ټپي شوې وه له هغو مشهورو ښځو څخه چې له رسول الله (ص) سره يې په جګړو کې ونډه درلوده ربيعه اوعطيه او ايمان (بي بي عايشه، اميه اوسليمه ام سنان، ليلاالغفاری اوذهاک اودعبدالمطلب لور نصيبې (رض) په عزت او درناوي يادې شوې دي له اسلامي حکمونو سره سم سلطانې ښځې په هغه صورت کې چې دمسلمانانو دامېرله خوا دوی ته نيابت ورکړل شوی وي، حق لري چې دښمن ته پناه ورکړي، دسولې په خبرو اواترو کې ګډون وکړي اوسياسي شخړې حل کړي په هند کې دمسلمانانو دتسلط په وخت کې داور تګزيب او دده دسيال دټاکلو داختلافاتودحل په برخه کې د بېګم جهان آرا رول دېادولو وړ دي همدارنګه تاريخ ليکونکو داورنګزيب اوشاه جهان دلانجې په حل کولو کې دجهان ارا دهلو ځلوياد ونه کوي اوليکي چې «بي بي جهان ارا له خپلو ټولوسياسي مصروفيتونو سره سره دخپل وخت دصوفيانو له ډلې څخه هم وه اوددوو کتابونو ليکواله هم ده اوترټولو ستر يادګار يې داګرې لوی جومات دي» دمسلمانو ښځو له ډلې څخه چې په حکومتي اوملکي سايلو کې يې ونډه درلوده دغه راز په هند کې درضيه سلطانې په هرات کې دتيموريانو په وخت

کې دګوهر شاد اوپه اوولسمه پېړۍ کې د نور جهانې نوم دېادولو وړ دی فرانسوی ستر ټولپوه اوتاريخ ليکونکی ډاکټر ګوستاليون دښځو دحقوقو اوولسيو په هکله «داسلام اوعربو تمدن» په نامه خپل کتاب کې ليکي «اسلام نه يوازې دا چې دښځې مقام يې دروند کړ بلکې لومړی دين دی چې پر دې کار يې لاس پورې کړ هغه حقوق چې قرآن اوفقهي کتابونودښځو لپاره ټاکلي دي خوځلې له هغو حقوقو څخه زيات دي چې اروپايي ښځې يې لري» ډاکټر ګوستاليون زياتوي «دهغو مطالبو له ډلې څخه چې داسلامي تمدن په وخت کې دښځو په اهميت باندې دلالت کوي دادی چې زياتره ښځې ديوهې اوکمال څښتنانې دي لکه چې دستر عالم دصبان دزوی جابر له خولې بي بي عايشه (رض) خوانه اومحترمه ښځه چې دخپل وخت ترټولو پوهه ښځه وه اويادلېنې په نوم يوه بله ښځه چې له ډول ډول عقلي اونقلي علومو څخه په کافي اندازه خبره وه اوډېر ښکلې خط يې درلود په هسپانيه کې دمسلمانانو خليفه به خپل ټول ارزښتناک ليکونه په هغې باندې ليکل همدا راز دفاطمې په نامه يوې بلې نجلې چې دخليفه ليکونه به يې يا ليکل په کتابت کې يې دفضل اوپوهې څښتنان ټول حيران کړي وو اوهم يې يوه ډېره قيمتي کتابخانه درلوده چې په هغې کې يې ډول ډول قلمي کتابونه راټول کړي وو» دپورتنيو دلايلو، دسلګونو ايتونو اواحاديثو اوداسلام دتاريخ دېلايلو صحنو په پام کې نيولو سره داتيجه ترلاسه کېږي چې اسلام ښځو ته په سياسي مسايلو کې نه يوازې دګډون حق ورکړی، بلکې دهغو مسايلو ډول چې دښځو په وسيله سرته رسېږي او له ګټورو کارونو څخه دي دتوان تراندازې پورې په نارينه وواوښځو دواړو باندې فرض شوي دي په پای کې بايد ووايو چې زموږ په اسلامي عقيده کې سياست يوازې دټولنيزو چارو دتنظيم او اداري په معنی نه دی، بلکې دټولنې داصلاح او روزنې په مفهوم اودمدنې ټولنې دجوړېدلو په معنا هم دی چې په حقيقت کې موږنې دنده اودماشوم پالنه په خپله يو سياسي عمل دی

احمديان، در رقابت با فلم‌سازان جهان

امرالله احمديان، با ارايه نمايش‌نامه‌های جالب و ديدنی نخست در تياتر و سپس وارد کار در سينما شده است. او اکنون در صدد رقابت با فلمسازان مشهور جهان می‌باشد. اين سينماگر افغان با اشتراک در ورکشاپ‌های آموزشی با هنر تياتر آشنا شده و در چندين نمايش‌نامه نيز نقش بازی کرده است. «چهره‌های ماندگار» نهادی است که به ابتکار احمديان و محمديعقوب امينی در هرات راه‌اندازی شده و فعاليت‌های متعددی را در عرصه هنر تياتر و سينما انجام داده.

احمديان، تا اکنون توانسته است بيش از ده‌ها نمايش‌نامه را در بخش تياتر، نويسندگی و کارگردانی کند. از جمله نمايش‌نامه‌های وی که بيننده‌های زيادی داشته است: «لحظه‌ای برای خنده، رستورانت، سه راهی، تست بازيگری، مادرم روزت مبارک، لی وی ما، خواستگاری و تعبير خواب می‌باشد». احمديان با ارايه نمايش‌نامه‌های تياتر در ولايت هرات، توانست که چگونگی مديريت تياتر را در معرض توجه مردم و هنردوستان قرار دهد. اين کار وی باعث شد که ديگر موسسات نيز حمايت شان را از اين نهاد اعلام کنند. «چهره‌های ماندگار» تحت نظر وی در عرصه آموزش هنرمندان زن توانسته است شمار زيادی هنرمندان زن را رشد دهد. خاطره عزيزی، يکی از بازيگران موفق اين گروه می‌باشد و از همين لحاظ، خاطره

عزيزی به عنوان بهترين بازيگر زن در افغانستان شناخته شده است. اين گروه با راه‌اندازی آموزش هنر سينما در بخش‌های مختلف، جوانان را جذب کرده و با همکاری مديريت تياتر ولايت هرات و آمريت امور جوانان اين ولايت و همچنان به همکاری موسسه «لينکلن امريکايی» صنف‌های آموزشی را تشکيل داده و

فعاليت‌های هنری شان را انجام داده‌اند تا هنوز سه نمايش‌نامه اين گروه نمايش يافته است. مدت سه سال است، امرالله احمديان و گروه هنری‌اش، مصروف آموزش هنرمندان و ساختن نمايش‌نامه‌های تياتری بوده اند که با برگزاری ورکشاپ آموزش فلمسازی از سوی کشور انگلستان در اين ولايت، آن‌ها نيز اقدام به ساختن فلمهای سينمايی نمودند. فلمنامه «يک شب زمستانی» که توسط احمديان نوشته شده است، از سوی «نهاد بريتانيايی» به عنوان بهترين فلمنامه معرفی شده است و فلم «يک شب زمستانی» در جشنواره بين‌المللی ديدار تاجکستان به نمايش نيز رفته است. بعد از ساختن اين فلم، امرالله احمديان، فعاليت‌هايش را بيشتر متمرکز به سينما می‌کند. وی دردو فلم هنری با کارگردانی الياس اکرمی، به عنوان دستيار کارگردان کار کرده است. امرالله که هدف نهايی‌اش در کارهای سينمايی را رقابت با فلمسازان دنيا عنوان می‌کند، می‌گويد: «اين کار هر چند مشکل است، اما با تلاش فراوان امکان‌پذير خواهد بود.» او اين بار در صدد تأسيس يک نهاد ديگر فلمسازی به نام «راوی» می‌باشد. البته فعاليت‌های گروهی اين نهاد به گونه مقدماتی آغاز شده است می‌توان «فلم جميله» را آغاز کار اين گروه پنداشت. در اين فلم، در کنار کسانی که در نقش دستيار، کارگردان، فلمبردار، نورپرداز، صداپردار، و ديگر فعاليت‌های تخنيکی کار کرده‌اند، در حدود ۱۵ بازيگر دختر و پسر که شامل گروه «راوی» می‌باشند نيز نقش دارند. فلم «خشت خام» به کارگردانی الياس اکرمی به همکاری گروه «راوی» ساخته شده و امرالله احمديان در نقش مرکزی ظاهر شده است.

صمدعلی نوازش

د سندرغاړي کېدو لپاره باید د موسیقۍ اصول زده کړو

کليوالي سندرغاړی اسد قاسمي داستاد قاسم بخش شاګرد دی؛ له ۲۲ کلونو راهيسې سندرې وايي دغه هنرمند ۱۰ کاله په کډوالۍ کې تېر کړل او خپل هنر ته يې په جلاوطنۍ کې دوام ورکړ کله، چې نوی دولت منځ ته راغی بيايې دسندرو په ويلو پيل وکړ، کابو ۱۲ کاله يې دغه کارته دوام ورکړ او همدا اوس هم سندرې وايي

په دې اړه هېواد ورځپاڼې له نوموړي

ښاغلی اسد قاسمي

هنرمند سره مرکه کړې، چې قاسمي درنو لوستونکو ته وړاندې کېږي

پوښتنه: دبه سندرغاړي کېدو لپاره څه بايد وشي؟

خواب: دبه سندرغاړي کېدو لپاره بايد، چې دموسيقۍ اصول زده کړو، نو هغه مهال يوکس ښه هنرمندکېدای شي، چې ښه شعرولولي، دلوست اوسواد له نعمت څخه برخمن وي او دموسيقۍ د مشرانو اومخکېنانو درناوی وکړي سندرغاړی دنورو سندرغاړودشعر ونو سره بايد، چې بلدتيا ولري او دموسيقۍ هنر داستادانو ترلاسه شوې لاندې زده کړه وکړي

پوښتنه: د تېروکلونو په پرتله دسندرغاړو شمېر اوس ډېر شوی، خو دسندرو اودموسيقۍ دالاتو په غږولو او اورولو کې ستونزې پرتې دي، دغه ستونزه څنګه لرې کېدای شي؟

خواب: په اوسنيو شرايطو کې هېوادوال اقتصادي ستونزې لري، خانګړې دموسيقۍ زده کولو ښوونځي شته خو دځينو مشکلاتو له مخې ځينې سندرغاړي نه شي کولای، چې دغه ښوونځي ولولي، چې موسيقي داستادانو ترلاسه شوې لاندې زده کاندي، نوځکه ځينې هېوادوال دموسيقۍ له اصولو پرته، داقتصادي ستونزو دلرې کولو په موخه دموسيقۍ په ملک کې داخل شوي دي کوم کسان چې په دغه ملک کې ځانونه داخلوي بايد، چې په دې ملک کې ځانونه پوه کړي، چې په ټولنه کې دخلکو له خوا لقدير او ومنل شي

پوښتنه: څنګه دې موسيقۍ ته مخه وکړه؟

خواب: زما کورنۍ دکابل دخرابات په سيمه کې ژوند پرمخ بيوه، ما هم له ماشومتوب راهيسې له موسيقۍ سره مينه پيدا کړه، نوځکه موسيقۍ ته مې مخه وکړه له ۲۲ کلونو راهيسې کليوالي سندرغاړی يم او دهېواد والو دخوښيو په محفلونو کې سندرې وايم

پوښتنه: کوم خوانان، چې له موسيقۍ سره مينه لري او غواړي سندرغاړي شي، په دې لاره کې بريالي‌توب ته درسېدو لپاره کوم اصول بايد ومني؟

خواب: موسيقي دنورو هنرونو اوعلومو په شان ځان ته اصول لري، سندرغاړی اړ دي، چې دموسيقۍ اساسات او اصول زده کاندي اوهم داخلاقو ته پلوه توجه چې پابندوي بل داچې موسيقي په نظري اوعملي توګه تمرين وکړي، پرته له دغو لارو چارو څوک هنرمند اوسندرغاړی کېدای نه شي

پوښتنه: ستاسې پروړاندې کومې ستونزې پرتې دي؟

خواب: په تېروکلونو کې دهېواد ولايتونوته، په ودونو اوخوښيوکې د سندرغاړي په توګه تلم، خو اوس دامنيتي ستونزو له امله په ټوليزه توګه سندرغاړي نشي تلای دهېواد امنيتي ځواکونه بايد، چې ددغې ستونزې دلرې کولو لپاره پاملرنه وکړي، چې سندرغاړي وتوانېږي دهېواد ولايتونو ته دهېوادوالو دخوښيو په محفلونو کې دګډون په موخه سفر وکړي

هېواد_نوري

د ښځو دیارلس کلنې لاسته راوړنې دې خوندي شي

سوله او ثبات د ښځو لپاره يوه ځانګړې معنا، مفهوم او ارزښت لري او د څه باندې درې لسيزو جګړو او ناوړيخوالي له کبله سولې او آرامۍ ته لېوال او سترګې په لاره دي، ځکه په دې تېرو کلونو کې يې د ټپل شوي جګړې له کبله د زړه‌دانه ټولې خوښۍ او نېکمرغۍ له لاسه ورکړې او کلونه، کلونه يې د جنګ ترخ زهر څکلي دي. د افغانستان د ښځو هيله او اميد دا دی چې د دوی په ژوند کې مثبت بدلون راشي، د افغان ښځو او ولس ډېره مهمه او عمده غوښتنه دا ده چې د افغانستان د خلکو او د ښځو هغو ارزښتونو او لاسته راوړنو ته دې درناوی وشي، کوم چې په تېرو ۱۳ کلونو کې يې ترلاسه کړي دي. له مخالفينو سره د روغې جوړې خبرو، د مدني ټولنو او هم ښځو چې د ښځو د حقونو د ساتنې په خاطر کار کوي: الدينه را پيدا کړي او په وار، وار يې د بېلابېلو غونډو او ابريکړو په ترڅ کې له حکومت او نورو هغو کسانو څخه چې په دې کار کې په يو ډول نه يو ډول دخيل دي غوښتي چې په دې پرېکړو کې دې د افغان ښځو هغه لاسته راوړنې او ګټونه تر پوښتنې لاندې را نه ولې چې د تېرو کلونو په ترڅ کې يې د ډېرو ستونزو په ګاللو او د قربانيو په ورکولو ترلاسه کړې دي. که په هېواد کې د ښځو تېر تاريخ ته ځير شو، نو دا څرګندېږي چې ديارلس کاله مخکې ښځې له ښوونې او روزنې، روغتيايي آسانتياوو، سياست او په ټوليزه توګه په ټولنيزو چارو کې له هر ډول ونډې اخيستو څخه بې برخې وې. خو د پخواني جمهور رئيس حامد کرزي د حکومت په راتګ او په هېواد کې د بېلابېلو مدني ټولنو له فعاليت سره سم، زموږ خويندو هم په ټولنيزو چارو کې په ګډون سره خپل ګټورتوب څرګند کړ. په تېرو لسو کلونو کې يو شمېر ښځې په دې وتوانېدې چې د ټولنې په بېلابېلو سياسي، ټولنيزو، روغتيايي، د ښوونې او روزنې، سوداګرۍ او نورو برخو کې په خپل کار او يې ساري زيار سره د ښېښې د اېښودلو ځای پيدا کړي چې له نيکه مرغه ډېرې ښې هم وځلېدې. له بلې خوا په هره دوره ټاکنو کې د رای ورکوونکو ښځو ګډون، په پارلمان کې د ښځو ۲۵ فيصده شتون او د ټولنيزو چارو په بېلابېلو برخو کې د دوی فعال او خوځنده ګډون د دوی نېکمرغه راتلونکې زېری ورکوي. يو شمېر ښځې په دې باور دي چې سوله د افغاني ټولنې ترټولو ارزښتناکه او سپېڅلې غوښتنه ده چې بايد داځمنه شي. که ښځې په دې وپوهېږي چې د سولې راوستلو لپاره د هغوی حقونه او لاسته راوړنې تر پښو لاندې کېږي، نو په وړاندې به يې ودرېږي. ښځې د ټولنې نيمايي برخه جوړوي او حکومت هم نشي کولی له دې سترګې پټې کړي، نو کله چې موږ ښځې د ټولنې نيمايي برخه جوړوو، نو بايد حکومت زموږ هيلو او غوښتنو ته غاړه کېږدي. د ښځو نظر، د ښځو پرېکړې او حضور بايد نور له سمبوليکي او فيشني بڼې څخه را ووځي او په رښتينې بڼه په سياسي او ټولنيز ډګر کې په ګټورتوب سره راڅرګندې شي. اوس نو افغان ښځې هغه د ديارلسو کلونو پخوا ښځې نه دي، بلکې ډېرې فعالې او خوځنده دي، خو د دوی انديښنه له دې کبله ده چې وروسته تر دې او د دې مصالحې په راتلو سره يو ځل بيا د کورونو د څلورو دېوالونو بنديوالې نه شي، ځکه تېرې تجربې دا په ګوته کوي، هغه کسان چې له اوسني دولت سره په مخالفت کې واقع دي، تل يې ښځې نه د دويم جنس په سترګه کتلې او په ټولنيز او سياسي ډګر کې د دوی د کار او فعاليت کولو مخالف دي او نه غواړي ښځه په کورنۍ او ټولنيز چاپېريال کې د يوه مستقل يا ځانګړې شخصيت په توګه وپېژندل شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سپورت نړۍ

د کرېکټ بورډ اداره د دولت ځانګړې پاملرنې ته اړتیا لري

د افغانستان د کرېکټ بورډ عمومي رییس نسیم الله دانش او ددغې ادارې دوه تنه نورو غړو د افغانستان د اسلامي جمهوریت له دوهم مرستیال سرور دانش سره په کتنه کې د کرېکټ بورډ عمومي رییس نسیم الله دانش له د ورکړل شوې دندې مبارکي ووېله او دوی له یې د بریالیتوبونو غوښتنه وکړه. دانش د کرېکټ لاسته راوړنې د ټول ملت لاسته راوړنې وبللې او په افغانستان کې یې د نورو سپورټونو ترمنځ دغه ورزش ته لاره راوړې وبارونه او خوشحالي یې ښارې وبللې. نوموړي د نوي مدیریت له کاري پیله ستاینه وکړه او ویې ویل چې [illegible] د کرېکټ بورډ [illegible] د کرېکټ بورډ ادارې [illegible] دفتر رییس ته یې سپارښتنه وکړه چې [illegible]

[illegible]

[illegible]

انګلینډ خپلې لوبډلې ته نوی مشر وټاکه

انګلینډ د روان یو ورځني نړیوال جام سیالیو لپاره د لوبډلې پخوانی لوبډل مشر الیسټر کک لرې او پر ځای یې مورګان د دغې لوبډلې لوبډل مشر وټاکي. الیسټر کک د انګلینډ یو له غوره لوبغاړو څخه دی، خو وروستي ورځې د کک لپاره د کرېکټ له نظره ښې ورځې نه وې. نوموړي په تېرو سیالیو کې ډېره خرابه لوبه وکړه چې په همدې اساس د انګلینډ کرېکټ بورډ د نوموړي پر ځای مورګان د دغې لوبډلې د نوي لوبډل مشر په توګه معرفي کړ. په روانه میاشت د انګلینډ او سریلانکا لوبډلو ترمنځ ۷ یوه ورځنۍ لوبې وشوې په دغو لوبو کې د انګلینډ لوبډلې ۵-۲ سره د سریلانکا په وړاندې ماتې خوړه. دا په داسې حال کې ده چې کک د انګلینډ لوبډلې لوبډل مشرۍ په غاړه درلوده. مورګان هم په ۲۰۱۲ زېږدیز کال کې [illegible]

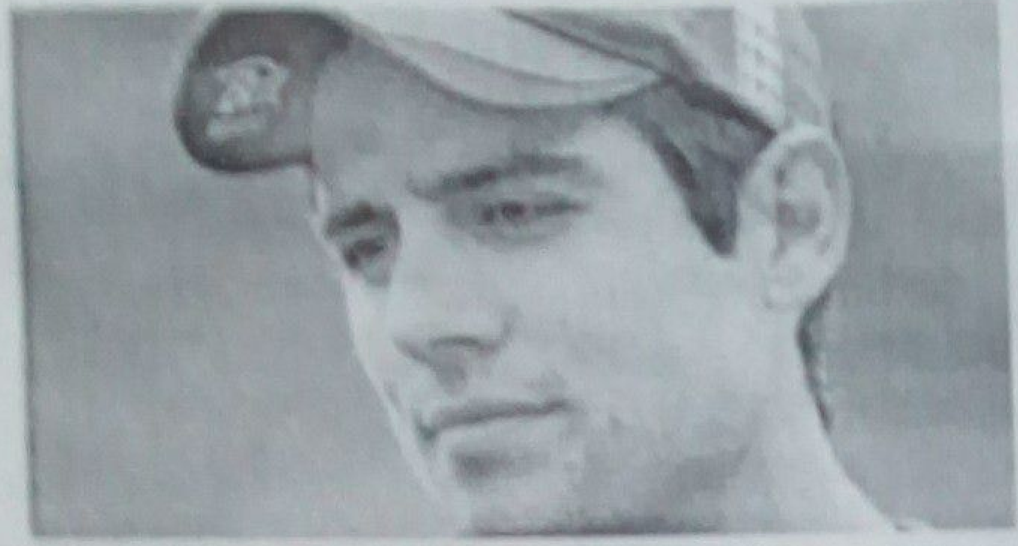

[illegible]

د پاکستان مشهور لوبغاړی شاهد اپریدی کرېکټ پرېږدي

[illegible]

[illegible]

ریال ماډرېډ د شخصي لوبډلو نړیوال جام وګاټه

[illegible]

[illegible]

سویلي افریقا د ویسټ انډیز لوبډلې ته په سټر توپیر ماتې ورکړه

[illegible]

[illegible]

استرالیا بیا هم هندي لوبډلې ته ماتې ورکړه

د لیندۍ په نهه ویشتمه، د استرالیا او هندوستان لوبډلو ترمنځ دوهمه ټیسټ لوبه پای ته ورسېده. په دې لوبه کې استرالیايي لوبډلې د هندوستان لوبډلې ته په ۴ ویکټو ماتې ورکړه. ددغې لوبې پخه هندي لوبډل مشر کهلي وه او د توپ وهنې پرېکړه یې کړې وه. هندوستان خپل لومړی وار توپ وهنه کې خپل ټول لوبغاړي له لاسه ورکولو سره ۴۰۸ منډې جوړې کړې. د هندوستان لپاره د ویجې ۱۴۴ او رهاني ۸۱ منډې د پاڅولو ور دي. د استرالیا لپاره هزلووډ ۵، لیون ۲، مارش او واټسن یو یو ویکټ واخیست. استرالیايي لوبډلې دخپلو توپ وهنه کې سمېټ ۱۳۳، جانسن ۸۸ او سټارک ۵۲ منډې جوړې کړې. د هندوستان لپاره شرما ۴، یاداو ۳، اشوین او ارون دوه دوه ویکټې واخیستې. هندوستان په دوهم وار توپ وهنه کې خپل ټول لوبغاړي له لاسه ورکولو سره ۲۲۴ منډې جوړې کړې. دغه هدف پاکلو کې د دون ۸۱ او پوجارا ۴۳ منډې ډېره مرسته وکړه. دوهم وار توپ اچونه کې د استرالیا لپاره جانسن ۴ او هزلووډ، سټارک او لیون دوه دوه ویکټې واخیستې. استرالیا بیا ۶ لوبغاړي له لاسه ورکولو سره ۱۳۰ منډې جوړې کړې او دغه لوبه کې یې د هندوستان [illegible]

[illegible]

کرېکټ بورډ په کاري برخه کې د نویو پرمختګونو زیری ورکوي

[illegible]

کینیا د ماتې خوړلو لړۍ ته ادامه ورکړه

[illegible]

[illegible]

د کابل د کرېکټ اتلولي د ټایمنیو لوبډلې وګټله

[illegible]

(c) ketabton.com: The Digital Library

اقتصاد او سوداګري

د چین او افغانستان ترمنځ سوداګرۍ پراختیا موندلې ده

داقتصادي پرمختګونو نړیوال تندارتون په دې وروستیو کې دچین په جمهوریت کې پرانیستل شو په دغه تندارتون کې دنړۍ د بېلابېلو هېوادونو استازو ګډون درلود، چې دافغانستان داقتصادي پرمختګونو دتندارتون رئیس هم دغه تندارتون ته ور بلل شوی و په دې اړه هېواد ورځپاڼې دسوداګرۍ اوصنایعو چارو وزارت داقتصادي پرمختګونو دنړیوال تندارتون له رئیس الحاج محمد امین تره خېل سره مرکه کړې، چې درنو لوستونکو ته وړاندې کېږي

پوښتنه دچینا ایروشیا سوداګریز تندارتون دپرانیستلو بهیر څنګه و؟

ځواب دچین او افغانستان ترمنځ سوداګرۍ پراختیا موندلې ده. دغه نړیوال تندارتون هرکال دسوداګرۍ د پراختیا، ودې اوپانګونې اودچین هېواد دسوداګریزو اړیکو دغښتلي کولو په موخه دچین جمهوریت دارو مچې په ښارکې جوړېږي دغه تندارتون د ۲۰۱۴ زېږدیز کال دسپتمبر په لومړۍ په داسې حال کې پرانیستل شو، چې دنړۍ دبېلابېلو هېوادونو رسمي دیپلوماتانو، دچین دسوداګرۍ چارو وزارت مرستیال، دچینا دسوداګریز تندارتون سکرتر جنرال، دسنکیانګ ولایت والي اوهمدارنګه په چین کې دافغانستان استوګن سفیر ښاغلي فراهي هم شتون درلود

دتندارتون دپرانستلو غونډه دچین جمهوریت دملي سرود په غږولو سره پیل شوه په جوړوشویو مراسمو کې دچین دسوداګرۍ وزارت مرستیال، دسنکیانګ والي اودچینا ایروشیا تندارتون سکرتر جنرال هرإړخیزې خبرې وکړې اودسوداګرۍ داړیکو په پیاوړتیا، اقتصادي همکاریو، پانګونې او دچین دصادراتو او وارداتو دپراختوالي په اړه یې ټینګار وکړ اوګډون کوونکو استازوته یې ډاډ ورکړ، چې دچین هېواد به دسوداګرۍ دغښتلي کولو په تړاو له نورو هېوادونو سره له هر راز هلوځلو څخه ډډه ونه کړي اوبه دې لاره کې به سوداګروته آسانتیاوې برابرې کړي

وروسته له دې ګډون کوونکو استازو اومیلمنو له تندارتون څخه لیدنه وکړه اوجوړ شوی هال دافغانستان دسفیر فراهي له خوا په بیجن کې پرانستل شو

په دې سوداګریز هال کې ګډون کوونکو استازوته دافغانستان دتولیداتو د کیفیت، دتولید سیمه او بهرنیو هېوادونو ته دکلني کچې دصادراتو بهیر وړاندې شو او همدارنګه دقوانینو، دسوداګرۍ د مقرراتو، پانګونې، آسانتیاوو اوسوداګریزې پانګونې په اړه پوښتنو ته ځوابونه ووېل شول

ښاغلي الحاج محمد امین تره خیل

پوښتنه په دغه نړیوال تندارتون کې دافغاني سوداګرو ونډه څنګه وه؟

ځواب کومې سوداګریزې غرفې چې په اړوند هال کې دافغانستان له لورې پرانیستل شوې وې له کیفیت څخه ډکې غرفې دګډون کوونکو سوداګرو لپاره چمتو شوې وې په دغه نړیوال تندارتون کې ۹۰ سلنه سوداګریز توکي چې تنداري ته وړاندې شوي وو وپلورل شول او تندارتون لاسته راوړونکی وبلل شو او ددې په ترڅ کې دهېواد دسوداګرو اودچین اونورو هېوادونو دکمپنیو ترمنځ دسوداګریزو توکو دتبادلې په تړاو تفاهم لیک وشو اوګډون کوونکو هېوادونو دسوداګریزو اړیکو پرسرټینګار وکړ

ده وویل دچین داقتصادي ریفورم دټولنې مرستیال فن جنګ خبرې وکړې اودچینا ایروشیا داقتصادي پرمختګ لپاره یې ټینګار وکړ او دنورو همکاریو ژمنه یې هم وکړه

دسکرټریټ دبورډ رئیس زنګ چوغونګ، دچین ایروشیا اودنورو هېوادونو استازو په خپل وار سره خبرې وکړې

پوښتنه دوریښمو لارې دبیا پرانستلو په تړاو څه وشول؟

ځواب دوریښمو داقتصادي کمربند دغونډې په اړه اوپه چین کې دګډون کوونکو هېوادونو دسفیرانو اودیپلوماتانو په ګډون دوریښمو داقتصادي پرمختګ لپاره، چې دسوېلي آسیا او دمنځنۍ آسیا هېوادونه دلویدیځو هېوادونو سره نښلوي دغه پروژه دتاریخ ډېره ګټوره پروژه ارزول شوې ده

داقتصادي پرمختګونو دتندارتون رئیس دېوې بلې پوښتنې په ځواب کې ووېل دچین جمهوریت دقوانینو اومقرراتو پربنسټ دچین دسنکیانګ ولایت دشرکتونو اتحادیه، دودې، ساختمان، دپراختیایي کمربند اوداقتصادي پرمختګ تنده په چین کې لري او د ۲۰۰۰ کمپنیو په شمیر په کې تضمین شوي دي اوټولې اقتصادي موعګاڼې لکه ساینس، پوهنه، فرهنګ، روغتیا، سپورټ اودمالي چارو مشري کوي دغه اتحادیه ارزښتمن تاریخي رول داقتصادي پرمختیا په برخه کې لري اودکرنې، صنعت، ترانسپورټ، سوداګرۍ، مراسلاتو اوملي اقتصادي ودې ملاتړ یې هم کړی دی او دچین داقتصاد دپراختیا لامل هم شوی دی او دهمدغو چارو په پایله کې چین دنړۍ دیوستر ځواک په توګه بدل شوی دی

پوښتنه افغاني لوري دچین دکمپنیو له اتحادیې سره دسوداګرۍ دپراختیا لپاره څه وکړل؟

ځواب دافغاني لوري استازي دسنکیانګ ولایت دکمپنیو له اتحادیې سره په اړیکه کې شول اودتجربو، دطبیعي سرچینو دمطالعاتو اوله هغو څخه ګټه اخیستنه، دسوداګرۍ وده اوپراختیا او په ټولو سوداګریزو برخو کې دټولنیزې سوکالۍ څخه دګټې پورته کولو لپاره یوتیم یایوه اداره دسوداګرۍ وزارت په چوکاټ کې دکاریوهو او متخصصو کسانو اوتجربه لرونکو په شتون جوړه کړې او داقتصادي کمربند دکمپنیو داتحادیې دمطالعاتو په اړه له چین سره اړیکي ټینګې شوي دي، چې دغه بهیر به د هېواد په اقتصادي پرمختګ کې دپاملرنې وړ پایلې له ځان سره ولري او موږ به وشوکولای خپل دردېدلي ولس ته دخدمت جوګه شو دچین جمهوریت دسنکیانګ ولایت سوداګریز مارکیټ دافغاني سوداګرو لپاره پراختیا موندلې ده اود اقتصادي راکړې ورکړې په بازارتو دشوی او دافغانستان دصادراتو کچه هرکال لوړه شوې ده

هېواد _نوري

«کرنې ته دې پراختیا او پاملرنه...

چې دغه وزارت د هغو په رڼا کې د کرنیزو پروګرامونو او پروژو په پرمخ بیولو کې استفاده وکړي د کرنې او اوبو لګولو وزارت سرپرست وویل افغانستان یو کرنیز هېواد دی چې په سلو کې نږدې ۸۰ وګړي یې په کرنې او مالدارۍ بوخت دي او د مالي امکاناتو د رامنځته کېدو او د کرنې د بنسټونو د جوړولو په صورت کې به دغه وزارت وکولای شي د دولت زیانه بودجه تمویله کړي په دغه کنفرانس کې یو شمېر ماهرانو د هېواد د کرنې حالت او له ستونزو څخه د وتلو لارې چارې په خپلو پیشنهادونو کې وړاندې کړې باختر

په نړیوالو بازارونو کې د تېلو بیه بیا...

زیات کمښت تجربه کړې وه؛ په دې وروستیو کې لږ څه لوړه شوه خو د روانې اوونۍ د معاملو په پیل کې بوځل بیا راټیټه شوه په منځني ختیځ کې د تېلو یوشمېر تولیدونکو یکشنبې په ورځ په ابوظبي ښار کې د کنفرانس په ترڅ کې د بیو د لوړتیا په مقصد د تولید له هر راز کمښت سره مخالفت وکړ. د سعودي عربستان د تېلو وزیر علي النعیمي وویل که څېرې د اوپیک غړي غیر غړي هېوادونه وغواړي تولید کم کړي، سوریې هرکلی کوو خو عربستان به دخپل دتېلو تولیدکم نه کړي. د عربي متحده اماراتو د تېلو وزیر سهیل المزروعي هم څرګنده کړه چې اوپیک یا د تېلو تولیدوونکي ستر شل هېوادونه به د تېلو د بازار د پیاوړتیا لپاره هیڅ اقدام ونه کړي. اوپیک د نړۍ د تېلو دریمه برخه تولیدوي

پاکستان ۵۰۰ افراطیان...

د دغه برغل مسوولیت د تحریک طالبان پاکستان ډلې پرغاړه واخیست او ویې ویل چې په دې سره یې پر قبایلي سیمو د پاکستان د پوځ د عملیاتو غچ واخیست. د پاکستان پوځ د ۲۰۱۴م کال له دوبې راهیسې له افغانستان سره په سرحدي قبایلي سیمو کې د وسله والو طالبانو او القاعدې پرضد عملیات پیل کړي دي. د دغه هېواد د پوځ د معلوماتو له مخې په دغو عملیاتو کې تر اوسه پورې ۱۷۰۰ یاغیان وژل شوي دي. خو ډېر کسان پر دغو عملیاتو نیوکې کوي او وایي، چې ګنې دا عملیات د ترهګرۍ او اورپکي پرضد نه بلکې د پاکستان د سیاسي مخالفینو پرضد دي، چې له پنجابه ازادي غواړي

افغانان خپلې لاس ته راوړنې د طالبانو...

یاکوبسون دغه جمله چې فقید وزیر، پیتر شتروک په هغه وخت کې کړې وه، استعاري معنې لري. هغه په دې اړه اشاره هغو پېښو ته وه چې په هغه وخت کې د لویدیځو هېوادونو په سرکونو کې رامنځ ته شوې وې، لکه په واشنګټن، نیویارک او بیا وروسته په لندن او مډرید کې او اوس هم په دې ورځو کې د لویدیځې نړۍ په ډېرو ښارونو کې سرې وینې د هغه له دې جملې څخه هدف دا ؤ چې زموږ د ګروپ د سولې او امنیت څخه هغو خلکو کې دفاع نه کېږي، چېرته چې دغه حملې سره دوی کېږي. ثلکې هغه چې دغه حملې طرحه او پلان کېږي. دا دلیل ؤ چې موږ افغانستان ته تللو او ۱۳ کاله دلته پاتې شوو په همدې وجه موږ له افغانانو سره مرسته کوو موږ ګډې ګټې لرو چې بیا د افغانستان په خاوره کې یو ترورستي رژیم رامنځ ته نه شي.

دویچه وېله ښاغلي یاکوبسون تاسې د آلمان د پوځ د یو منصبدار او اوس د ایساف د قوماندان د مرستیال په توګه له څه ډول یو احساس او انګیرلي سره له دې هېواد سره مخه کوئ؟

یاکوبسون زه لا تر اوسه له دې هېواد سره مخه به نه کوم زه به د «پېګړن ملاتړ» ماموریت په چوکاټ کې شپږ میاشتې نور هم په دې دنده کې پاتې شم او د ایساف د قوماندان د مرستیال په توګه به له دغه ماموریت سره ملتیا ولرم. زه له دې مخکې په ۲۰۱۱ او ۲۰۱۲ کلونو کې هم دلته وم. زه د زړه له کومې او خوښۍ سره بیرته افغانستان ته راغلم، ځکه د دې هېواد خلک پر ما ګران دي او د دوی لپاره د سولې پېژوینه لرم زه هیله من یم چې دا هېواد وروسته له ۳۰ کلونو جګړې څخه بالاخره ولواکئ چې د ږوروزې تر تول کړي، بغاوت ته د پای ټکی کېږدي او دولتي عادي ژوند ته بیرته ستون شي. زما لپاره دا یو ډیر په او بایسته پاداش دی چې د هغو ماشومانو چې شوونځیو ته ځي او د دې هېواد راتلونکې دي، ستر ګو ته ګورم زه د زړه له کومې افغانستان کې یم او د دې هېواد دخلکو تر څنګ ولاړ یم او غواړم د زړه له کومې له هغوی سره مرسته وکړم. کله چې تېر ځل بېرته خپل هېواد ته ستون شوم، نو د افغانستان یوه کوچنۍ خاطره مې له ځان سره یوړه او دا ځل د راتلونکې کال د جون په میاشت کې به هم دغسې یوه خاطره له ځان سره وړم

له افغانستان سره د نړیوالې ټولنې له پوځي...

هېوادونو مرستې دنیمه خیر لوړې اوهغه له خپلو شخصي ګټو بسکار کړې اوبیا دهغو دګټولو په برخه کې دتېر حکومت په څیر له ناغېړیو اوفسادونو څخه کارواخلي اوافغاني چارواکي له خپلو بهرنیو اوکورنیو شرکتونو، کمپنیو، انجوګانو، قراردادیانو اوټیکه دارانو سره دناوړو جوړښتونو او معاملو له مخې دمرستندویو هېوادونو مرستې لوټ تالان کړې اوپه خپلو جیبونوکې یې واچوي او خانونه یې ور وسوي دافغانستان جمهور رئیس په تیرو دیارلسو کلونوکې په افغانستان کې ددغه ډول زیانو فسادونو دشتون په اړه دلندن اوناټو دغونډو دبرخه والو هېوادونو دخپلواستازو دڅرګندونو په غبرګون کې په کلکه دااژمنه وکړه چې له دې وروسته به دغاصبانو، زورواکانو، فاسقانو اوفسادګرانو په ګډون هیڅ سپین سترګي، سرزوري اوخپلسري زورواکي اولوټمارته دا اجازه ورنه کړي چې له افغانستان سره دمرستندویو هېوادونو دمرستولوټولو ته زړه به کړي اوپه خپلو شخصي جیبونوکې یې واچوي اوکه نه نو دکابل بانک دلوټمارانو، فاسدانو اوفاسقانو په څیر له برخلیک سره به مخ رسوا اوبربنډ شي اوبرخپلو جزاګانو به ورسیږي په تیرو دیارلسو کلونوکې په هېواد کې داسې زیانو فسادونو ته په پام سره دادنیاډولې وړده چې غاصبانو په تیرو دیارلسو کلونوکې له دوو ملیونو جریبو څخه زیات دولتي اوشخصي ملکیتونه غصب کړې دي، لوټمارانو دکابل بانک نهه سوه ملیونه امریکایي ډالره اختلاس اوغلا کړې دي، دزر اوزور خاوندانو اوزور واکانو دنیولیم ملیاردوافغانیو برابر دولتي بریښنا غلا کړې ده اوهم یې ترڅنګ دمرستندویو هېوادونو نږدې اته ملیارده امریکایي ډالره مرسته هم یې ځایه لګولې ده چې له نښه یې توکیو سره دمبارزې له پاره شوې وه اوهم دهېواد په دولتي اداروکې داصلاحاتو دراوستلو اودملکي خدمتونو دسرته رسولو په برخه کې دنړۍ دمرستندویو هېوادونو اووه نیم ملیارده امریکایي ډالره په سمه اومعقوله اوشفافه توګه نه دي لګېدلې اوهم ترڅنګ یې له افغانستان سره دنړیوالومرستولسو ملیاردو امریکایي ډالرو پورې دامریکا پراختیایي او بشري مرستې په شفافه توګه نه دي لګېدلې، همدالامل دی چې له نیوه یمه مرلبه شلي پاڅې یې هم له دې رانغاړلي اودغه ډول زیانه مرستې دوخت دغاصبانو اوفاسقانو په جیبونوکې لویدلې دي، دتکې دتکې ماڼۍ اوآسمان څکې برجونه، بې پلانه ښارګوټي اوداسې نورې استهلاکي پیروانې یې پرې جوړې کړې دي اوبیایې په بهرنیو هېوادونو کې پانګه اچونه کړې ده. افغان نوی دولت باید زیاته هڅه اوهاندوکړي چې له دې وروسته په هېواد کې د اداري فسادونو پرضد دمبارزې په برخوکې په دغه ډول غونډو کې له نړیوالو سره خپلو شویو ژمنوته دعمل جامه ورواغوندي اوبرسټ دی له هېواده دفاسدانو، فاسقانو اوغاصبانو تعریخي ټول کړي اوبرځای دی په پوره شفافیت او صداقت سره دهېواد داقتصادي اوامنیتي چارو دپرمخ بیولو له پاره دنړۍ دمرستندویو هېوادونو ددغه ډول پوځي اوانکشافي مرستو له کارولو اولګولو څخه کار واخلي اوبرسټ یې په هېواد کې روانو امنیتي او اقتصادي ناخوالو اوناوړو دونه دپای ټکی کېږدي اوبه دې توګه دې دهغوڅونو جرړې ویځې وچې کړي او دنړیوالې ټولنې باور دې ورخپل کړي، نو هغه به نړیواله ټولنه هم وهڅوله شي اودافغانستان دخلکو ملاتړونه په امنیتي، اقتصادي، فرهنګي اونورو ډګرونوکې په خپلو مرستونه دوام ورکړي اوبرسټ به یې افغانستان له هره پلوه پرخپلو پښو ودروي

د مصطفی عمرزي په هاند او «هڅود پور خرد»...

هرڅوک پرې پوهېږي خو د مقالې پیام دادی چې هر څوک دا مقوله په ځان باید عملي کړي. لکه د مخه چې وویل شول دغه کتاب چې په بېلا بېلو اسلامي، سیاسي، اقتصادي او ادبي موضوعاتو د شپیتو مقالو ترکیب دی هره مقاله یې دځانګړې بیان او پیغام درلودونکې ده چې د متن د اهمیت له پلوه ان ځینې داسې مقالې هم پکې شته چې د بني اسرائیلو قصه یې را پارولې او په ښاغلي ناصر پوریران یې نیوکه او ایراد کړی دی، لوموړی په خپلو ټولو لیکنو او مقالو کې داسې لیکنه لګړی چې د خپلو تر سنخ د ژبنیو مذهبي لساني او ورته نورو تعصباتو څرک ترې ولګېږي. دغه کتاب په ۲۸۲ مخونو کې په ښکلي صحافت د ښکلا په خپرندویه موسسه کې د زرو ټوکو په تیراژ چاپ شوی دی

یعقوب امین

افغان اعلانات

ایروبل گمرک میدان هوایی کابل نمبر 61565872225 به اسم شرکت ARAO مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

اداره مرکزی احصائیه تعداد 54 قلم قرطاسیه باب وسایر تجهیزات دفتری مورد ضرورت خویش درسال 1394 قرارداد مینماید اشخاص اعم از دولتی وغیردولتی که خواهش قرارداد انرا داشته باشند درخواست های خویش را ازنشراعلان الی بیست ویک روز کاری بریاست مالی واداری واقع جاده مسعود بزرگ جوار هوتل اریانا مقابل ارگهای محلی بسپارند شرطنامه ولست مشخصات تسلیم داده میشود قیمت شرطنامه مبلغ 500 افغانی میباشد 5637

◆◆◆◆

اطلاعیه

وزارت احیاً و انکشاف دهات (MRRD)

برنامه ملی انکشاف صنایع روستائی

(AREDP)

برنامه ملی انکشاف صنایع روستائی (AREDP) وزارت احیاء و انکشاف دهات یک مقدار وجوه مالی را از بانک جهانی غرض تطبیق پروژه های خویش بدست آورده و مصمم است تا یک قسمت از وجوه مالی بانک جهانی را غرض:

1. تهیه و خریداری 16,224 شانزده هزار و دو صد و بیست و چهار لیتر تیل دیزل برای دفتر ولایتی هرات.
2. تهیه و خریداری 10,946 ده هزار و نو صد و چهل و شش لیتر تیل دیزل برای دفتر ولایتی بلخ.
3. تهیه و خریداری 24,960 بیست و چهار هزار و نو صد و شصت لیتر تیل دیزل برای دفتر ولایتی ننگرهار.
4. تهیه و خریداری 9,840 نو هزار و هشت صد و چهل لیتر تیل دیزل برای دفتر ولایتی پروان.

با در نظر داشت روش تدارکاتی داوطلبی باز داخلی (National Open Tendering) عقد قرارداد و به مصرف رساندن ازین اسناد داوطلبی پروژه مذکور، (Bidding Document) را در چهار بخش ترتیب نموده و ذریعه این اعلان به آگاهی تمام شرکت ها و موسسات خصوصی که در این راستا فعالیت داشته باشند میرساند تا برای اشتراک در داوطلبی اسناد مکمل آن را ازین اداره بدست بیاورند.

آخرین روز تسلیمی و افرگشایی اسناد داوطلبی برای تهیه و خریداری تیل دیزل برای دفتر ولایتی هرات، بلخ و ننگرهار برنامه ملی انکشاف صنایع روستایی (AREDP) بتاریخ 01 فبروری سال 2015 که مطابق به 12 دلو سال 1393 ساعت 02:00 بعد از ظهر و جلسه قبل از افرگشایی 21 جنوری 2015 مطابق به 01 دلو 1393 ساعت 02:00 بعد از ظهر تعین گردیده

آفرگشایی اسناد داوطلبی و جلسه قبل از افرگشایی در تالار جلسه دفتر مرکزی برنامه ملی انکشاف صنایع روستایی، وزارت احیاء و انکشاف دهات واقع سرک دارالامان، سرک تیلا باغ کابل افغانستان در اوقات فوق الذکر تعین گردیده است

برای بدست آوردن معلومات بیشتر و اسناد مکمل داوطلبی میتوانید به آدرس ذیل مراجعه نمایید و نیز اسناد مکمل داوطلبی را از ویب سایت وزارت احیاء و انکشاف دهات (www.mrrd.gov.af) و ویب سایت خدمات بازسازی و انکشافی افغانستان (www.ards.gov.af) بدست آورید

آدرس کابل

دیپارتمنت تهیه و تدارکات برنامه ملی انکشاف صنایع روستائی وزارت احیا و انکشاف دهات

ایمیل qais.aqaee@mrrd.gov.af

◆◆◆◆

قباله شرعی نمبر 2758/ 239 مورخ 1394/1/5 یک دربند حویلی واقع ده بوری سرای غزنی به اسم میرسیف الدین ولد میر صدر الدین مفقود گردیده اعتبارساقط است

◆◆◆◆

پارکینگ وسایط شهری واقع پل ارتل سمت شرق پارک جدید تفریحی ساحه ناحیه سوم به اجاره داده میشود متشبثین خصوصی واشخاص انفرادی که خواهش قرارداد انرا داشته باشند درخواست های خویش را بریاست عواید شاروالی کابل سپرده وخود شان ازنشراعلان الی بیست ویک روز کاری مراجعه نمایند شرطنامه را ملاحظه کرده تضمین اخذ میگردد 5693

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت نمبر OA-11620151 به اسم ابراهیم ولد محمد اکبر مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

ریاست معارف شهر کابل غرض تدریس شاگردان مکتب ابتدائیه دیوان بیگی به یک دربند حویلی که حداقل 21 اطاق ویا بیشتر از ان داشته باشد ضرورت دارد اشخاصی که ساحه دیوان بیگی همچو تعمیر داشته باشند وطور کرایه بدهند درخواست های خویش را ازنشراعلان الی بیست ویک روز کاری به مدیریت عمومی تهیه وتدارکات ریاست معارف شهر کابل واقع سرای غزنی کارته چهار سپرده شرطنامه را ملاحظه نمایند 569

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت کمپیوتری نمبر 00843154 به اسم محمد اشا زمان خیل ولد محمد نادر مفقودگردیده ازاعتبار ساقط است

◆◆◆◆

صبری لعنت یکمراده سوار[illegible] 6428 شخصی خوست را خواهان تبدیلی [illegible] به رنگ نقرئی گردیده اشخاص وموسساتی که با موټر مذکور معامله داشته باشند 758 از نشراعلان الی به [illegible] مدیریت ترافیک خوست اطلاع دهند

◆◆◆◆

ریاست صحت عامه ولایت لوګر [illegible] حویلی رهایشی عبدالحبیب ولد [illegible] را ملاحظه مبلغ 50000 افغانی برای مدت یکسال قرارداد مینماید اشخاصی که دارای چنین حویلی داشته باشند وبکرایه کمتر بدهند درخواست های خویش را به مدیریت خدمات ریاست [illegible] ولایت لوګر بسپارند شرطنامه را ملاحظه تضمین اخذ میگردد وخود شان ازنشراعلان [illegible] روز غرض افرگشائی حاضر گردند 567

◆◆◆◆

موضوع تدارک یک دربند حویلی دارای 25 الی 30 اطاق در مربوطات ناحیه [illegible] شهر کابل معینیت تعلیمات تخنیکی ومسلکی وزارت معارف یک دربند حویلی که دارای [illegible] الی 30 اطاق باشد درمربوطات ناحیه سوم شهر [illegible] برای مدت یکسال مالی طور کرایه جهت [illegible] شاگردان لیلیه نسوان خویش طور قراردادی [illegible] است پروسه داوطلبی از طریق [illegible] باز ملی طبق قانون تدارکات عامه ومتحد المالها وبرای تمام داوطلبان واجد شرایط طوریکه درشرطنامه تعریف شده است راه اندازی خواهد شد.

یک مجموعه مکمل شرطنامه به لسان دری توسط داوطلبان علاقمند ذریعه یک درخواست تحریری بعد از پرداخت یک مبلغ غیر قابل بازپرداخت 500 افغانی نقدا خواهد بود شرطنامه ها در روز داوطلبی که تاریخ وزمان دران مشخص می باشد درحضورداشت نماینده گان داوطلبان وهیات موظف گشوده خواهد شد افرهای دیررسیده رد خواهد شد اسناد رهنمای ها سلامات وسائین تعمیر ها که خواهش قرارداد انرا داشته باشند ازنشراعلان الی بیست ویک روز کاری جهت اخذ شرطنامه به مدیریت تدارکات معینیت تعلیمات تخنیکی ومسلکی واقع ده بوری عقب انستیتوت ملی موسیقی مراجعه نمایند تضمین افر در مجلس افرگشائی اخذ میگردد 5688

اعلان داوطلبی وزارت اطلاعات وفرهنگ

به نسبت کمبود بودجه خریداری مقدار 257,726 لیتر تیل دیزل ومقدار 160,000 لیتر تیل پطرول مورد ضرورت وسایط، بخاریهای مرکز و موسسات مربوطه، مرکز گرمی تعمیر وزارت و ریاست آرشیف ملی بابت سال 1394 به شرح ذیل تعدیل صورت گرفت

تعدیل شماره 1			
شماره	ماده	موجود	تعدیل شده
1	ماده 1.1 دستورالعمل برای داوطلبان	خریداری مقدار 257,726تیل دیزل ومقدار 160,000 لیتر تیل پطرول	خریداری مقدار 120,000 لیتر تیل دیزل ومقدار 76,968لیتر تیل پطرول
2	ماده 21.7 دستورالعمل برای داوطلبان	تضمین آفر مبلغ 1,120,000 یک ملیون و یکصدوبیست هزار افغانی	تضمین آفر مبلغ 680,000 شش صد هشتاد هزار افغانی
3	شرایط ارزیابی بعدی (بند2 مادهٔ 38 دستورالعمل برای داوطلبان)	(الف: توانایی مالی داوطلبان باید صورت حساب بانکی را که نمایانگر سرمایه نقدی به ارزش (6,000,000) شش ملیون افغانی باشد، ارائه نمایند) (ب: تجربه و ظرفیت تخنیکی داوطلبان باید کاپی حجم کار کرده گی خویش را به ارزش (44,000,000) چهل و چهار ملیون افغانی را که در یکی از پنج سال اخیر تکمیل کرده باشد، ارائه نماید (ج: داوطلبان باید حد اقل کاپی یک قرارداد مشابه به ارزش(24,000,000) بیست و چهار ملیون افغانی را که در یکی از پنج سال اخیر تکمیل کرده باشد، ارائه نماید	الف: توانایی مالی داوطلبان باید صورت حساب بانکی را که نمایانگر سرمایه نقدی به ارزش (2740000) دو ملیونو هفت صدو چهل هزار افغانی باشد، ارائه نمایند) (ب: تجربه و ظرفیت تخنیکی داوطلبان باید کاپی حجم کار کرده گی خویش را به ارزش (21,000,000) بیست یک ملیون افغانی را که در یکی از پنج سال اخیر تکمیل کرده باشد، ارائه نماید (ج: داوطلبان باید حد اقل کاپی یک قرارداد مشابه به ارزش(11,000,000) یازده ملیون افغانی را که در یکی از پنج سال اخیر تکمیل کرده باشد، ارائه نماید

داوطلبان واجد شرایط تعدیلْ شماره 1 مکمل را از ادرس که قبلا نشر شده بود بدست آورده میتوانند

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیواد
HEWAD DAILY

سیاسي - اقتصادي ورځپاڼه

چهارشنبه د ۱۳۹۳ ل د مرغومي ۳ مه د ۱۴۳۶ ق د ربیع الاول لومړۍ د 24/12/2014

په پروان کې د اوبو لګولو کانال بیا فعالیږي

[illegible]

باختر

د افغانۍ- پیر او پلور

پرون له غرمې مخکې د کابل په شهزاده سرای کې افغانۍ د بهرنیو اسعارو په وړاندې په دې ډول معامله شوه:

یو امریکایي ډالر پیرودل په 58/00 افغانیو پلورل په 58/10 افغانیو
یو انګلیسي پونډ پیرودل په 90/00 افغانیو پلورل په 90/10 افغانیو
یو یورو پیرودل په 71/10 افغانیو پلورل په 71/20 افغانیو
یو سعودي ریال پیرودل په 15/45 افغانیو پلورل 15/50 افغانیو
د امارات یو درهم پیرودل په 15/85 افغانیو پلوریږي 15/90 افغانیو
زر پاکستاني کلداري پیرودل په 575 افغانیو پلورل په 576 افغانیو
زر هندي کلداري پیرودل په 935 افغانیو پلورل په 940 افغانیو
او زر ایراني تومانه پیرودل په 16/60 افغانیو پلورل په 16/70 افغانیو

روی تعیین سرنوشت بخشی از زندانیان پلچرخی و توقیف خانه بگرام بحث شد

در جلسه مشترک نهادهای امنیتی و عدلی و قضایی که دیروز به ریاست معاون دوم ریاست جمهوری برگزار شد در باره تعیین سرنوشت بخشی از زندانیان در پل چرخی و توقیف خانه بگرام بحث شد. روز سه شنبه 2 جدی 1393 جلسه مشترک نهادهای امنیتی و عدلی و قضایی تحت ریاست قانونپوه سرور دانش معاون دوم ریاست جمهوری برگزار شد در مورد تعیین سرنوشت بخشی از زندانیان پل چرخی و هم چنین توقیف خانه بگرام که از سوی آمریکایی ها به حکومت افغانستان واگذار شده است بحث صورت گرفت و در هردو مورد فیصله های مشخص به عمل آمد. در این نشست معاون دوم رییس جمهور در مورد این بخش از زندانیان پل چرخی که مرتکب جرایم امنیتی شده اند اظهار داشت بخشی از زندانیان که هم اکنون در زندان پل چرخی وجود دارند باید هر چه عاجل در مورد آن ها رسیدگی لازم صورت گرفته و به قضایا خاتمه داده شود. وی افزود مهم ترین بخش از این افراد کسانی هستند که مشمول فرمان عفو شماره 62 رییس جمهور سابق شده اند ولی نهادهای امنیتی و هم چنین څارنوالی ملاحظات جدی در مورد آن ها دارند که باید این ملاحظات در مورد آن ها مد نظر قرار گیرد. پس از بحث و بررسی های همه جانبه و اظهارات اعضای جلسه فیصله به عمل آمد که در این مورد ملاحظات څارنوالی و نیز ملاحظات نهادهای امنیتی در باره هر فرد از کسانی که در چنین حالتی قرار دارند، مستند گردیده و دو باره به ریاست جمهوری ارایه گردد. هم چنین فیصله شد که به روند رسیدگی در مورد افراد دیگری که مرتکب جرایم امنیتی شده اند نیز که هم اکنون دوسیه آنها در محاکم ابتداییه و استیناف تحت دوران قرار دارند، سرعت بخشیده شود. هم چنین در جلسه فیصله به عمل آمد کسانی که تمام مراحل قضایی آن ها طی شده و محکومیت نهایی نیز در مورد آن ها حکم کرده و مدت محکوم بهها را نیز سپری کرده اند، مطابق قانون از حبس رها شوند.

در این جلسه در مورد توقیف خانه بگرام که به تازگی از سوی آمریکایی ها اداره آن به حکومت افغانستان سپرده شده است نیز پس از بحث های همه جانبه فیصله به عمل آمد تا این توقیف خانه هم چنان به فعالیت خود ادامه داده و در اختیار وزارت دفاع ملی باشد و بلاک خاص پل چرخی که تا کنون در اختیار وزارت دفاع ملی بوده است مطابق قانون به وزارت داخله سپرده شود. هم چنین فیصله شد تا در مورد تعامل میان نهادهای امنیتی در مورد روند کاری توقیف خانه بگرام میان وزارت دفاع و وزارت داخله یک پروتوکل رسمی جهت قانونمند شدن اداره این توقیف خانه صورت گیرد. بر اساس یک خبر دیگر، به منظور بررسی وضعیت حقوقی مرکز ملی آموزش های حقوقی، امروز جلسه به ریاست قانونپوه سرور دانش معاون دوم رییس جمهور و با شرکت مسوولان ستره محکمه، لوی څارنوالی، وزارت عدلیه، انجمن مستقل وکلای مدافع، نماینده آن مرکز و سایر ادارات برگزار شد. معاون رییس جمهور گفت: هدف از بررسی وضعیت حقوقی این مرکز، بهبود امور قضایی، توسعه فعالیت این مرکز برای آموزش حقوقی به قضات، سارنوالان و وکلای مدافع می باشد که ایجاب می کند در جهت توحید آموزش های لازم حقوقی و مسلکی، تدبیر لازم روی دست گرفته شود. اعضای جلسه نظریات خویش را در مورد وضعیت حقوقی مرکز یاد شده، توحید برنامهٔ ستاژ و مدیریت مرکز ملی آموزش های حقوقی ابراز داشته و فیصله شد تا جلسه برای بحث و بررسی بیشتر با حضور نمایندگان ادارات ذیربط تحت ریاست سرپرست ستره محکمه برگزار شده و نتایج آن به معاون دوم رییس جمهور گزارش داده شود.

د افغان ځواکونو ترمنځ مطلقه...

ښه کار واخلو خو موږ د هوایي ملاتړ له اړخه ستونزه لرو »، له دې وړاندې ولسمشر محمد اشرف غني او د دفاع وزارت مقاماتو هم د امنیتي ارګانونو ترمنځ د همغږۍ نه موجودیت منلی و. افغان حکومت هم په دې باور دی چې د افغانستان په امنیتي ارګانونو کې ظرفیتونه شته، خو لازمه همغږي نه ده موجوده. کارپوهان هغه موضوع ته په اشارې سره وایي: که د امنیتي ارګانونو ترمنځ د پام وړ همغږي موجوده وي او د استخباراتي معلوماتو په اړه په خپل وخت سره اقدام وشي، نو تر ډېره به د وسلوالو مخالفینو د تروریستي او ډله ییزو حملو مخه ونیول شي.

« د امنیت او ثبات د ټینګښت لپاره دې غوڅ ګامونه...

او په دې لاره کې د یو پروګرام د لرلو یادونه وکړه او زیاته یې کړه چې په دې لاره کې د خلکو د همکارۍ رول ډېر رغنده او اغېزمن دی. وروسته د ۲۰۹ شاهین او د ۲۰۷ ظفر قول اردوګانو قوماندانانو د خپلو زوانو ستونزو او ننګوونو ته په اشارې او د بادغیس، فاریاب، جوزجان او د سرپل د ولایتونو د امنیتي حالاتو په باب د معلوماتو په وړاندې کولو سره خپلې نظریې او وړاندیزونه وړاندې کړل او مطروحه مواردو ته یې د زیات دقت او پاملرنې غوښتنه وکړه. دوی د مواصلاتي لارو د پرانستلو، هېواد له ګاونډیو هېوادونو څخه د بریښنا د لیږدولو د مزو د امنیت د تامینولو په اړوند د جمهوري ریاست لومړي مرستیال ته پام وراړوه. په دې غونډه کې دغه راز د ملي دفاع او د کورنیو چارو د وزارتونو او د ملي امنیت د لوی ریاست سرپرستانو له دغه پروګرام څخه د خپل ملاتړ په ترڅ کې د اوامرو د اجرا کولو په لاره کې تیاری څرګند کړ. د غونډې په پای کې د جمهوري ریاست لومړي مرستیال د دغې طرحې د ارزښت او تطبیق په باب د لیکلار په ترڅ کې څرګنده کړه چې د دغه پروګرام په عملي تطبیق سره به په شمال کې له دولت څخه د ملاتړ بهیر زیات شي او ګړندی به په دغو سیمو کې د ښو پایلو شاهده وي. غونډې وټاکله چې لول امنیتي مرکزونه دې سر له سبا څخه د ملي دفاع په وزارت کې د دغه کار د تحقق لپاره په خپلو کارونو پیل وکړي او شریک یې کړي.

باختر

برنامه معرفت باپولیس ازسوي...

کبر یک توطیه بزرگ از سوی دشمنان این کشور بود که تروریستان درمقابل نیروهای امنیتی ها ناکام ماندند. لیلما احمدي عضو مجلس سنا و محمد احسان ضیا فعال جامعه مدني نیز درصحبت های شان از توانایي و شجاعت پولیس ملي صحبت نموده و برنامه معرفت با پولیس را یک اقدام نیک تلقي کردند. دراخیر مدال صلح براي پدر میرافغان افسر که چند روز قبل مانع یک انتحاري درکابل شد و به پدر محمد مصطفي تفویض شد. برنامه معرفت با پولیس براي چهار روز درنظر گرفته شده در خلال این چهارروز برنامه هاي با شرکت فعالان جامعه مدني مردم عوام نمایندگان در شوراي ملي و اهل رساله ها برگزار خواهد شد که درآن تاثیر پذیري پولیس برجامعه مسایل حقوقي و کارنامه هاي پولیس بحث خواهد شد. باختر

نړیوالو ورځپاڼو ته کتنه

ایا پاکستان به د طالبانو پرضد راپورته شي؟

انګلستان چاپ، ابزرور Observer ورځپاڼې: ایا پاکستان به وکړای شي چې د پېښور له پېښې وروسته د طالبانو پر ضد راپورته شي؟ ، تر سرلیک لاندې یو مطلب خپور کړی او په یوه برخه کې یې د دیني عالمانو پرضد چې وسله والو ته خواخوږي لري، د ولسي پاڅون لپاره زمینه برابره شوې ده، خو دا په ولیدل شي چې د پاکستان دولت څومره لیوال دی چې د خلکو دا قهر او غوسه په یوه بدلون یا عمل بدله کړي. ابزرور زیاتوي، د پاکستان د ښځو قوماندانۍ د پنجاب ایالت یوه پولیس رحیم یارخان ته یې لیږدیدل کړي، په دې ټکو او حملو کې یې د طالبانو ملاتړي په ډېرو بدو الفاظو یاد کړي دي. په اسلام اباد کې اعتراض کوونکي، د لعل مسجد مخې ته راټول شول او دا هغه ځای دی چې د پاکستان پوځ او ملایانو په کې په ۲۰۰۷ م کال کې په دغه جومات کې دګڼو ډېره شوېو طالبانو په وینو ډېر ځایونه ولړل او په جوماتونو یې خواوړې پرېښودلې. اعتراض کوونکو غوښتل چې د مسجد امام مولانا عبدالعزیز باید په پېښور کې په یوه ښوونځي کې د طالبانو له خوا ډله ییزه وژنه وغندي.

ورځپاڼه لیکي: خو اوونۍ وړاندې په پاکستان کې د دغه حالت تصورهم نه کېده، خو د پېښور یوه ښوونځي کې له ډله ییزې وژنې وروسته دا حالت رامنځ ته شوی دی. ابزرور ویلي: په پاکستان کې د شمالي افغانستان په ځینو سیمو کې ورځې د وړاندې وړاندې ابزرور ورځپاڼه زیاتوي، په څلورشنبه په ورځ د پېښورې پېښې په اړه د ټولو مخالفینو د ډاریدو له امله لونګډډلټونه هم راپورته شول او د قهر یوه داسې فضا رامنځ ته شوې چې په ۲۰۰۷ میلادي کال کې د پخواني صدراعظم بې نظیر بوټو له ترور وروسته هم خلک په دې اندازه په قهر او انزجار کې نه وو. ورځپاڼه زیاتوي، د نورو دیني عالمانو او ملایانو په ډله کې د لعل مسجد د امام مولانا عبدالعزیز پرضد هم خلکو شعارونه ورکړل او خلک نور د دې زغم نه لري چې دا ډول دیني عالمان د طالبانو او بنسټ پالو ډلو د وژلو په اړه چوپه خوله وي او په وړاندې یې نه غندي.

ابزرور ورځپاڼه د تحلیل په یوه برخه کې لیکي: په داسې یو حالت کې چې دا مهال په پاکستان کې رامنځ ته شوی، پوښتنه پیدا کېږي چې ایا د بنسټ پالو وسله والو پرضد به په یوه ګډ عمل توافق وشي؟

ورځپاڼه لیکي: ځینې او رښتنی ځواب نه دی. په پاکستان کې د دیني عالمانو پرضد له روانو اعتراضونو سره سره، د پاکستان دولت نه غواړي د خلکو دا غوسه د یوه بدلون او یا عمل پر لور بوږي وانسره کړي. فارین افیرز Foreign Affairs خپرونې هم د طالبانو او بنسټ پالو پرضد د پاکستان د دولت د نه عمل په اړه یو مضمون خپور کړی او د یوه کوچني خلکت یو عکس یې چاپ کړی چې پوځي خولۍ په سر ده او د پېښور د ښوونځي بهرنۍ وژل شویو کوچنیانو په ویرژړلي او اونیکي لویږي.

خپرونه لیکي: د پېښور د ښوونځي پېښه د زیاتې حیرانتیا مسئله هم نه ده. د تحریک طالبان پاکستان یوه لښکري فیصل شهزاد د ۲۰۱۰ م کال په پسرلي کې د نیویارک ښار ټایمز سکویر کې د بمي چاودنې پلان جوړ کړی و. له دې پېښې څخه څو اوونۍ وروسته تحریک طالبان پاکستان ډلې په لاهور کې د جمعې په لمانځه کې د احمدي فرقې ۸۶ لمونځ کوونکي قتل عام کړل. خپرونه زیاتوي، د دې او نورو زیاتو تیوتونو او ګواښونو سره سره، د پاکستان دولت د تحریک طالبان د ډلې د له منځه وړلو لپاره هیڅ نه دي کړي.

له ۲۰۱۴ وروسته امریکا خپل سري عملیات...

په دې وروستیو کې د امریکا د دفاع وزارت چارواکو ویلي، چې بوازې هغه طالبان به په نښه کوي، چې دوی او افغان ځواکونو له ګواښ وي. د امریکا د دفاع وزارت ویاند جان کربي ویلي، که چیرې د طالبانو مشرملامحمد عمرهم دوی ته ګواښ پېښ نه کړي، نو دوی یې هدف نه ګرځوي. جان کربي ویلي، طالبان په دوو برخو ویشل شوي، چې، جنګي او غیرجنګي ډلې دي. ده وویل، هغوی چې پرموږ حملې کوي، موږ به یې هم نه پرېږدو، خو هغوی چې جنګ نه کوي، موږ هم ورسره کار نه لرو. تردې مخکې نورو امریکایي چارواکو هم دې ته ورته څرګندونې کړې وې، خو د امریکا ولسمشر بارک اوباما ویلي و چې په افغانستان کې پاتې کېدونکي امریکایي پوځیان به پرځنو وسله والو طالبانو بریدونو ته دوام ورکړي چې پر افغان امنیتي ځواکونو حملې کوي. په ورته وخت کې بیا په ولسي جرګه کې د نړیوالو اړیکو کمیسیون وایي، امریکا د افغان ولس ګټو ته ژمنه ده، دوی وایي امریکا په افغانستان کې هغه اهداف چې غوښتل یې ترلاسه کړي. ددغه کمیسیون رییس عبدالقادر خاطي وایي، امریکا باید ټول هغه وسله وال یې لویږه په نښه کړي چې د افغان حکومت پر وړاندې امنیتي ستونزې جوړه وي: «کله چې د امریکا شخصي ګټې په خطر کې وي نو افغانستان ته زیاني او ویل به یې چې موږ تولو ته خطر متوجې دي او ویل به یې چې له وسله والو سره باید جګړه وشي اوس یې چې شخصي ګټې په کې نشته دوی وایي چې ځینې طالبان زموږ دښمنان نه دي دا په دې معنی چې دوی اول او اوس هم له افغانانو سره دوه مخي سیاست کوي.» امریکا غواړي چې په افغانستان کې ۱۰۸۰۰ پوځیان پرېږدي، چې افغان امنیتي ځواکونو ته روزنه او مشورې ورکړي. د سیاسي چارو یو شمیر افغان کارپوهان سپارښتنه کوي چې امریکا باید له افغانستان سره د امنیتي او دفاع سند په اساس خپل مسوولیت ادا کړي. دوی وایي، امریکایي چارواکي باید له خپلو ژمنو سره سم افغان ځواکونه وروزي او د دې ځواکونو تجهیزاتو ته هم پام وکړي.

د افغان ځواکونو، تجهیز د روزنې په پرتله...

له نورو ورځو راهیسې د مخالفینو او افغان ځواکونو ترمنځ جګړه روانه ده. موریتس یوخیمز د پکتیکا د یحیی خېلو او د پېښور د پوځ پر یوه ښوونځي وروستیو حملو ته په اشارې وایي، چې د تروریزم د ځپلو لپاره د افغانستان او پاکستان همکاري ډېره مهمه ده: "د ملي وحدت نوي حکومت له ګاونډیو هېوادونو سره د معاملو په بهیر پیل کړی دی، د پکتیکا او پېښور وروستیو خونړیو پېښو ته په کتو افغانستان او پاکستان باید یو د بل په وړاندې د تورونو د لګولو لوبه پای ته ورسوي، دې پېښو ته په کتو باید دواړه هېوادونه مخکې ولاړ شي، زما په ګومان دواړه هېوادونه اوس د پخوا په پرتله یو له بل سره نږدې شوي". د افغان امنیتي ځواکونو د تجهیز زمینې ته دې وړاندې امریکایي چارواکو هم کړې او د افغانستان دفاع وزارت د هوایي ځواک کمښت د امنیتي ځواکونو مهمه خلا بللې ده. خیړونکي وایي، که چیرې امریکا او ناټو په دې برخه کې کړې ژمنې ژرعملي نه کړي، له ۲۰۱۲ کال وروسته به د افغانستان د سرحدونو بشپړه دفاع افغان ځواکونو ته سخته وي.

یو انس سره زر په ۱۱۷۸ ډالره وړاندې کیږي

په نړیوالو بازارونو کې پرون یو انس سره زر په ۱۱۷۸ ډالره وړاندې شول. د پښتني بانک د سره زرو د مارکیټ یوه پلورونکي قاهرخان ددغه خبر په تاییدولو سره وویل: اوس د کابل په بازارونو کې یو ګرام مصري سره زر په ۲۲۵۰ افغانیو، کویټي په ۲۲۰۰ افغانیو، سنګاپوري په ۱۶۵۰ افغانیو او یو ګرام په ۲۳۰۰ افغانیو، بحریني په ۲۰۰۰ افغانیو، عربي په ۱۹۰۰ افغانیو، ایراني روسي سره زر په ۱۴۵۰ افغانیو پلورل کېدل.

باختر

بهرني لنډ خبرونه

په شمالي کوریا کې انټرنېټ ته لاسرسی بیا پیدا شو

په شمالي کوریا کې انټرنېټي خدمتونه په ټپه له دریدلي حالته وتلي او انټرنېټ ته یو ځل لاسرسی پیدا شوی دی. یوه امریکایي کارپوه هم ویلي، چې په شمالي کوریا کې تر خو ساعتونو انټرنېټي بریږ کېدو وروسته اوس تر یوه حده انټرنېټ فعال شوی دی. په شمالي کوریا کې انټرنېټ ته لاسرسی په بشپړه توګه قطع شوی او انټرنېټ ته لاسرسي خو ورځې وروسته تر هغه غوڅ شوی، چې امریکا پر پیونګ یانګ تور پورې کړ، چې پر امریکایي سوني پیکچرز شرکت یې انټرنېټي بریدونه کړي دي. د امریکا ولسمشر بارک اوباما دغه برید پورواندې د مناسب غبرګون ښودلو ژمنه کړې وه. خو امریکایي چارواکو په شمالي کوریا کې د انټرنېټي خدمتونو د قطع کېدو په چاره کې د امریکا د احتمالي دخالت په اړه نه څه ویلو نه ده کړې. د ټکنالوژۍ په برخه کې ستونزې بیا انټرنېټي برید په شمالي کوریا کې د انټرنېټ د قطع کېدو لامل ګرځېدای شي.

چین هم انټرنېټي بریدونه غندي

چین د هالیوډ فلمونو د جوړولو پر ستودیو «سوني پکچرز» د «هیکر» یا انټرنېټي بریدونو له په کتو سره انټرنېټي بریدونه غندلي دي. د امریکا د بهرنیو چارو له وزیر جان کیري سره د خبرو پر مهال د هغه چینایي سیال وانګ یي وویل چې هېواد یې د انټرنېټي حملو او انټرنېټي ترهګرۍ هر ډول غندنه کوي. خو په دې یادونه کې د شمالي کوریا یادونه نه ده شوې. امریکا د دغه برید په پر شمالي کوریا چوولې او د «نیویارک ټایمز» په حواله له چینه یې مرسته غوښتې ده. ویل شوي چې له چین سره همکاري مهمه ده ځکه د شمالي کوریا ټولې مخابراتي اړیکې د چینایي شبکو له لارې تېریږي. «سوني پکچرز» د هیکرانو د دغه برید او د امریکا پر سینماګانو د بریدونو تر ګواښونو وروسته د هغه فلم له ښکاره کولو څخه ډډه وکړه چې پکې د امریکا د استخباراتي شبکې «سي آی اې» ژورنالیستانو ته ګومارل کیږي چې د شمالي کوریا واکمن کیم یونګ اون ووژني. شمالي کوریا د دغه انټرنېټي برید مسوولیت نه مني او د غچ اخیستو ګواښ یې کړی.

کردان په عراق کې د پرمختګ په حال کې دي

د عراق په شمال کې له «اسلامي دولت» ډلې سره د جګړې په ترڅ کې کردي ځواکونه د سنجار ښار چې له ستراتیژیکې پلوه ډېر مهم دی، د بېرته نیولو په حال کې دي. د کردانو مشر مسعود بارزاني د دغې سیمې د لیدنې پرمهال وویل چې دوی د سنجار زیاتره سیمه نیولې ده. د هغه په خبره د «اسلامي دولت» ډلې پر ضد د نړیوال ائتلاف له خوا ملاتړ خپله اغېزه ښوولې او برېاوې یې لرلې. د امریکا هوایي ځواکونه له څو میاشتو راهیسې د اسلامي دولت ډلې پر مورچلونو بمبارۍ کوي.

الباجي قائد السبسي د تونس ولسمشر شو

د تونس د ټاکنو عالي کمیسیون اعلام وکړ، چې الباجي قائد السبسي د تونس ولسمشریزې ټاکنې وګټلې. د «نداء تونس» د ډلې مشر د ټول رایو ۵۵.۶۸ سلنه وګټلې. د «النهضت» ګوند مشر راشد الغنوشي السبسي ته د بریا مبارکي ویلې ده. د السبسي ټاکنیز سیال او مخکني لنډمهالي ولسمشر منصف المرزوقي په هېواد کې له نیکرېخوالي د ډډې کولو غوښتنه کړې ده په تونس کې د ولسمشرۍ ټاکنو دویم پړاو د رای اچونې تر بهیر وروسته، السبسي په ټاکنو کې ورا د مخه ځان ګټونکی اعلان کړ. خو ټاکنیز سیال منصف المرزوقي وایي، تر اوسه رسمي پایلې لا نه دي اعلام شوې. د تونس د ټاکنو کمیسیون له خپلو جرګه ګیو راوتلي خبرونه وایي، السبسي ۵۴ سلنه رایې ګټلې، خو لاهم د رای شمېرنې بهیر روان دی او وروستۍ رسمي پایلې تر اوسه نه دي اعلام شوې دغه کمیسیون دا هم ویلي، چې په دویم پړاو ټاکنو کې د ولسمشر د ټاکلو لپاره په دویم پړاو ټاکنو کې رایې اچولې، چې دا د دغه هېواد په تاریخ کې لومړۍ دیموکراتیکې ټاکنې ګڼل کېږي په روانو ټاکنو کې نږدې ۵.۳ میلیونه تونسي وګړي د رای اچونې حق لري.

ایران په کورونو کې د بهرنیو مېرمنو کارکول ممنوع دي

د ایران د کار او ټولنیزو چارو وزارت ویلي، د استوګنې په کورونو کې د بهرنیو مېرمنو، په تېره بیا د فلیپیني ښځینه خدمتګارانو کارکول ناقانونه عمل دی. ددغه وزارت د بهرنیو وګړو په کار ګومارلو مدیر علي اقبالي ویلي، په ایران کې فلیپیني یا د نورو هېوادونو مېرمنو ته د کار اجازه نه ده ورکړل شوې او وایي: «که په کورونو کې د خدمې په عنوان پر کار وګومارلې شي، له سرغړونکو سره به قانوني چلند وشي.» نوموړي خبرداری ورکړ، هغه کسان چې بهرنۍ مېرمنې په کورونو کې په کار وګوماري قضایي مراجعو ته به معرفي شي. د بهرنیو وګړو په کار ګومارلو مدیر دا څرګنده کړه چې د بیا یا تکرار په ترڅ کې به هغه کسان چې بهرنۍ مېرمنې په کورونو کې په کار ګوماري له ۹۱ تر ۱۸۰ ورځو پورې زنداني شي. فلیپیني چارواکي اټکل کوي چې شاوخوا ۲ میلیونه وګړي یې په منځني ختیځ کې په کار بوخت دي.

له بهرنیو منابعو څخه

Dr : Shamsulhaq Aryanfar, Head of Govt. Dailies
Editor -in-chief: Ahmad Zalmai Shahbaz
0700078578
Deputy: Shah Wali "Qarar"

د ورځپاڼې د وېش څانګه
۰۷۰۷۹۶۰۱۷۱
۰۲۰۲۳۰۰۳۳۷
چاپځای د آزادي مطبعه

د ورځپاڼو وېب سایت
www.dailies.gov.af

کتونکې ډله
• سیدیوسف شریفي
• محمد صادق قلندري
• میر مسجدي عزیزي
• اصغر بني

دورځپاڼو رئیس دکتورشمس الحق آریان فر ۰۷۹۹۳۲۵۸۵۰
امرا و مسوول مدیر احمد زلمی شهباز ۰۷۰۰۰۷۸۵۷۸ ۰۲۰۲۳۰۲۱۳۰
مرستیال شاولي قرار ۰۷۹۹۳۱۴۵۰۶ ۰۲۰۲۳۰۲۱۲۹
سرپرست مسوول سکرتر شیرمحمد نظري ۰۷۷۲۰۳۶۷۱۵
ډیزاین احسان‌الله یحی ۰۷۹۹۵۶۶۲۸۵

برېښنالیک hewad1948@yahoo.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library